

İçindekiler

1	Rapor Hakkında
2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
4	Genel Müdür Mesajı
6	Rakamlarla Tüpraş
12	Ekonomik Bakış
18	Çevreye Bakış
24	İnsana Bakış
30	Toplumsal Bakış
35	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi
40	Performans Verileri
46	GRI İndeksi
	İletişim

Rapor Hakkında

Tüpraş, 2008 yılında ilki yayınlanmış olan kurumsal sorumluluk raporlarıyla, yönetsel yaklaşım, organizasyon ve faaliyetleriyle gösterdiği gelişimi ve gelecek öngörülerini şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışı doğrultusunda tarif etmektedir. Bu çalışmalarla, başta çalışanlarımız, yatırımcılarımız, müşterilerimiz, tedarikçi ve iş ortaklarımız, sendikalar, medya ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere paydaşlarımızın ilkelermiz, faaliyetlerimiz ve gelecek öngörülerimiz konusunda bilgilendirilmesini hedefliyoruz. Bu nedenle, Tüpraş faaliyetlerinin sosyal, çevresel ve ekonomik bakımdan oluşturduğu etkilerin açık ve dengeli bir bilançosunu sunduğumuz Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Raporu çalışmasının üçüncüsünü paydaşlarımızın bilgi ve görüşlerine sunuyoruz.

Tüpraş 2010-2011 Kurumsal Sorumluluk Raporu içeriğinde, Tüpraş'ın takip ettiği stratejik karar mekanizmalarından, uygulama süreçlerine, performans gerçekleştirmelerinden gelecek dönem hedeflerine uzanan geniş bir perspektifte bilgi sunulurken Tüpraş'ın kurumsal sorumluluk ve sürdürülebilirlik yönetimine bakışı ve bu alanda gerçekleştirilen çalışmalar paylaşılmaktadır. 2011 yılında yayımlanan bir önceki rapordan farklı olarak bu raporlama döneminde GRI G3.1 Raporlama Rehberi takip edilmiş, bunun yanında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Raporu kriterleri de gözletilmiştir. Bu nedenle, aksi belirtilmediği takdirde, raporda belirtilen tüm veriler, GRI G3.1 Raporlama Rehberi'nde belirtilen gösterge protokollerine uygun yöntemlerle hazırlanarak açıklanmıştır. Bunun yanında, bazı alanlarda sektör genelinde kabul görmüş performans göstergelerinden de faydalanılarak açıklama kapsamı genişletilmiştir.

GRI G3.1 Raporlama Rehberi'nin kullanılmasının yanında, bir önceki raporlama çalışmasına göre gerçekleştirilen gelişmelerden biri de raporlama düzeyinde kaydedilmiştir. Bu kapsamda, geçmiş dönemlerde yayınlamış olduğumuz raporlar C uygulama düzeyinde hazırlanmışken Tüpraş 2010-2011 Kurumsal Sorumluluk Raporunda B uygulama düzeyi benimsenmiştir.

Rapor okuyucularına, gerçekleştirdiğimiz performansı geçmiş dönem sonuçlarıyla karşılaştırabilme olanağı sunabilmek adına geçmiş raporlama dönemlerine ait verilere de yer verilmekle birlikte, Tüpraş 2010-2011 Kurumsal Sorumluluk Raporu'nda yer alan bilgiler, 1 Ocak 2010 – 31 Aralık 2011 arası iki takvim yılını kapsayan faaliyet dönemi baz alınarak hazırlanmıştır. Raporun kapsamı ise GRI G3.1 Raporlama Rehberi'nde belirtilen yönlendirici ilkelere bağlı kalınarak tespit edilmiştir. Buna göre, bu raporun içeriği Tüpraş kurumsal kimliği altında faaliyet gösteren tüm rafineri işletmelerinin belirtilen dönemde gerçekleştirdiği faaliyet ve performans sonuçlarını kapsamaktadır. Kurum bütünlüğünü yansıtmak adına, Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları Opet Petrolcülük A.Ş. ve Ditaş hakkında tanıtıcı bilgiler rapor içeriğine dahil edilmekle birlikte, bu şirketlere ait kurumsal sorumluluk ve sürdürülebilirlik performansları raporlama kapsamında bulunmamaktadır. Bağlı ortaklıkların elde ettikleri performansın dahil olduğu tek alan dönem içinde elde edilen finansal performans sonuçlarıdır. Takip edilen finansal raporlama ilkelerine uygun olarak bağlı ortaklıklara yönelik finansal veriler, bu şirketlerdeki hissedarlık oranına paralel olarak Tüpraş performansına dahil edilmektedir.

Tüpraş raporlama çalışmalarında sürekli gelişimi hedeflemektedir. Bu kapsamda ilk uygulamadan başlamak üzere her çalışmada belirgin gelişmeler kaydedilmiştir. Bu raporlama çalışması sonucunda elde edilecek geri bildirimlerle uygulama yöntem ve kapsamının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Gelecek dönemlerde kurumsal sorumluluk raporlama çalışmasının mevcut GRI Raporlama Rehberi uygulama düzeyi ve kapsamının korunmasının yanında raporlama döneminin yıllık plana dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

Saygıdeğer Paydaşlarımız,
2010-2011 yılları arasında, artan devlet teşviklerinin ve alınan diğer tedbirlerin etkisiyle, küresel krizin en derin etkilerinin yaşandığı önceki döneme kıyasla, daha olumlu bir ekonomik ortam gözlemlenmiştir. Ancak OECD ülkelerindeki ekonomik iyileşmenin sınırlı kalmış olması, nispeten daha yüksek büyüme oranlarına sahip gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akışının 2011'de hızla düşmesi, küresel krizin etkilerinin atlatıldığını düşünmek için henüz çok erken olduğunu göstermektedir.

Dönem içinde küresel ekonominin içinde bulunduğu durumun yanında petrol üretiminin yoğun olduğu bölgelerde jeopolitik risklerin artmasıyla ham petrol fiyatları yükselişe geçmiştir. Ham petrol fiyatlarındaki artış ise ekonomik toparlanmaya bağlı ürün talep artışına rağmen rafineri marjları üzerinde baskı oluşturmuştur. 2011 yılında Akdeniz Bölgesi'nde beklenen iyileşme gerçekleşmemiş, buna karşılık ABD'de yerli ham petrol işleyen rafineriler yüksek marjlar elde ederek kapasite kullanım oranlarını artırmışlardır. ABD yerel rafinerilerinin üretimleriyle benzin ithalat ihtiyacını kapatarak, Avrupa ve Uzak Doğu'ya motorin ihracatı olanağı yakalaması Akdeniz Bölgesi rafineri marjları üzerindeki baskıyı artırmıştır.

Petrol ürünlerinin geleceğine yönelik projeksiyonlar, ulaştırma yakıtı ve petrokimya ürünlerine yönelik ihtiyacın artacağına, buna karşın elektrik üretimi, sanayi ve ısınma amaçlı kullanımın azalacağına işaret etmektedir. Türkiye'nin petrol ürünleri tüketiminde de benzer bir eğilim gözlemlenmektedir. Ancak dönem içinde Türkiye ekonomisinin yıllık ortalama %8 büyümesine ve otomotiv piyasasında yaşanan gelişime rağmen petrol ürünü talebi beklenen oranda gelişmemiştir. Yüksek vergilendirme nedeniyle benzin talebi, doğal gazın ısınma ve sanayi yakıtı olarak teşviikiyle fuel oil talebi düşüş trendini korumuştur. Diğer taraftan 10 numara yağ gibi sistem dışı ürün tüketiminin devam etmiş olması motorin tüketimindeki artışı baskılamıştır.

Türkiye petrol ürünleri piyasasının genel eğilimleri düşünüldüğünde Tüpraş'ın devam ettirdiği fuel oil dönüşüm yatırımları daha da önem kazanmaktadır. 2006 yılında başlanan ve fiziki yatırım aşamasına geline Fuel Oil Dönüşüm Projesi sonucunda tüm Tüpraş rafinerilerinin kapasite kullanım oranının yükselmesi ve beyaz ürün verimliliğinin %14 artırılması hedeflenmektedir. 2015 yılında 5,1 milyar ABD dolarına ulaşacak toplam yatırımla tamamlanacak proje sonucunda 7,8'den 14,5 düzeyine yükselecek olan Nelson kompleksitesiyle Tüpraş İzmit Rafinerisi, dünyanın en yüksek dönüşüm oranına sahip rafinerileri arasına girecektir.

Küresel ekonominin içinde bulunduğu şartlara rağmen raporlama döneminde gerçekleştirdiğimiz stratejik hamlelerle performans düzeyimizi beklenenin de üzerine taşıyarak Tüpraş'ın finansal ve operasyonel bakımından sürdürülebilir gelişimini gelecek dönemlerde de sağlayacağımızı ve paydaşlarımız için yüksek düzeyde değer yaratmaya devam edeceğimizi göstermiş olduk. Avrupa'da önemli not indirimlerinin yaşandığı bir ortamda Tüpraş kredi notunun ülke tavan notu ve yatırım yapılabilir seviye olan BBB- olarak teyit edilmiş olması bunun en önemli kanıtıdır. 2007 yılında 7,91 derecelenme notuyla dahil olduğumuz İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi çalışmalarımıza hız kesmeden dönem içinde de devam ederek 2011 yılında 8,62 düzeyine ulaşmamız ise finansal performansın yanında yönetsel kabiliyetlerimizin de yıllar içinde artırıldığının göstergesi olmuştur.

Tüpraş'ın iş stratejisinin ana odağını, Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz karşılama ve bunu da sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla sürdürülebilir bir iş modeliyle gerçekleştirerek içinde bulunduğumuz toplum başta olmak üzere tüm paydaşlarımız için değer üretmek hedefi oluşturmaktadır. 2010 ve 2011 yılları bu bakımdan da olumlu sonuçlar elde ettiğimiz bir dönem oldu. Sürdürülebilirlik önceliklerimizle odaklanarak gerçekleştirdiğimiz çalışmaların olumlu sonuçlarını gelecek dönemlerde de göreceğimize inancımız tamdır.

Günümüzün en önemli çevre sorunlarından biri olan iklim değişikliğine karşı küresel ölçekte atılan adımların elde edilen kazanımlara rağmen henüz istenen düzeye ulaşmadığı görülmektedir. Bu noktada tüm ilgili tarafların daha etkin bir mücadele için küresel bir irade gösterme ihtiyacı hissedilmektedir. Şirketlerden hükümetlere, uluslararası organizasyonlardan sivil toplum kuruluşlarına tüm tarafların üzerinde uzlaştığı kolektif bir aksiyon planı dünya genelinde hakim kılınmadıkça, küresel ekonomik sıkıntıların yarattığı önceliklerin iklim değişikliğiyle mücadelenin gerektirdiği yatırım ve davranış değişikliklerinin gerçekleştirilmesini öteleyeceğini öngörmek yanlış olmayacaktır. Oysa düşük karbon ekonomisine geçiş çalışmaları özellikle şirketler açısından birçok yeni fırsatı beraberinde getirmektedir.

Tüpraş iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarını, enerji verimliliğinin artırılması, spekt ve Ar-Ge yatırımlarıyla ürünlerin emisyon düzeylerinin düşürülmesi, ağaçlandırma projeleriyle doğal mücadele kabiliyetinin artırılması ve düzenlenen eğitimlerle bilinç düzeyinin artırılması uygulamalarıyla sürdürmektedir. Bu çalışmalarımızla raporlama döneminde belirgin gelişmeler kaydetmeyi başardık. Su tüketimi, atık yönetimi ve geri dönüşüm alanlarında gerçekleştirilen projelerle çevre performansımızı artırdık.

Tüpraş'ın temel önceliklerinden biri olan iş sağlığı ve güvenliği alanında geçmiş dönemlerden beri sürdürdüğümüz performans gelişim trendini raporlama döneminde de devam ettirdik. Ancak sosyal alanda elde ettiğimiz kazanımlar arasında belki de en önemlisi yapısal bakımdan kadın çalışan oranının düşük olduğu enerji sektöründe faaliyet gösteren bir şirket olarak kadın çalışan istihdamını artırmayı başarmış olmamızdır. Toplumsal gelişim alanındaki yatırımlarımıza 2010-2011 yıllarında da devam ettik. Dönem içinde eğitim, çevre, sağlık, kültür-sanat ve spor alanlarında faaliyet gösteren kuruluşlara ve gerçekleştirilen çalışmalara toplam 20,90 milyon TL kaynak aktardık. İçinde bulunduğumuz toplumun sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya yönelik yatırımlarımızı gelecek dönemlerde de sürdüreceğiz.

Tüpraş'ın sürdürülebilir gelişimini tüm boyutlarıyla güvence altına alarak tüm paydaşlarımız, toplumumuz ve genel olarak dünya için değer üretmeye geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edeceğiz. Elde ettiğimiz kazanımlarda emeği bulunan başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza önemli katkılarından dolayı teşekkür eder, Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılık için de müşterilerimize, yatırımcı ve pay sahiplerimize minnettarlığımızı sunarız.

Saygılarımla,

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Müdür Mesajı

Saygıdeğer Paydaşlarımız,
Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olan Tüpraş, kurumsal sorumluluk alanında da Türk iş dünyasının lider kuruluşları arasında yer almaktadır. Yayınladığımız üçüncü kurumsal sorumluluk raporuyla 2010-2011 yılları arasında hayata geçirmiş olduğumuz çalışmalar ve elde ettiğimiz sonuçları, saydamlık ilkesi gereği paydaşlarımızın görüşlerine sunmayı amaçlıyoruz.

Küresel ekonomik krizin bizlere sunduğu ortama rağmen Tüpraş izlediği stratejik yaklaşımda kaydettiği isabet sonucu beklentinin de üzerinde bir finansal başarı elde etmiştir. Aynı hassasiyetle devam ettireceğimiz çalışmalarımızla gelecek dönemlerde de paydaşlarımız için değer yaratmaya devam edeceğiz.

Tüpraş'ın temel hedefi Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz ve zamanında karşılamaktır. Bugüne kadar kesintisiz olarak yerine getirdiğimiz bu görevi gerçekleştirirken üzerinde önemle duyurduğumuz husus ise etki alanımız için değer üretmek, faaliyetlerimiz dolayısıyla ortaya çıkabilecek sosyal, ekonomik ve çevresel olumsuzlukları bertaraf etmektir. Bu amaç doğrultusunda benimsediğimiz çalışma ilkeleri ve gerçekleştirdiğimiz uygulamalarla her geçen yıl başarılarımızı artırmanın gururunu yaşıyoruz.

Bir enerji şirketi olan Tüpraş, günümüzde tüm dünya için temel çevresel ve sosyal sorun haline gelen iklim değişikliğini, üzerinde önemle durulması gereken bir risk unsuru olarak değerlendirmektedir. İklim değişikliği fenomenine karşı Tüpraş, üretim, ürün portföyü, biyoçeşitlilik geliştirme ve eğitim süreçlerini içeren risk ve fırsat odaklı bir yaklaşım benimsemektedir.

Üretim süreçlerinden kaynaklanan çevresel etkinin azaltılmasına yönelik çalışmaların önemli bir kısmını verimlilik artırıcı uygulamalar oluşturmaktadır. Tüpraş raporlama döneminde gerçekleştirdiği yüzlerce farklı çalışmayla bu alanda önemli bir başarı kaydetmiştir. Gerçekleştirilen projeler sonucu enerji tüketiminin 6.208 TJ, sera gazı emisyonlarının ise 625 bin ton CO₂e azaltılması sağlanmıştır. Benzer başarı su tüketiminde de gerçekleştirmiştir. İşlenen ham petrol miktarındaki belirgin artışa rağmen 2009 yılına kıyasla yıllık ortalama 3 milyon m³ daha az taze su tüketimi gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan üretimde su ihtiyacının ortalama %38 oranında geri kazanılmış suyla karşılanması sağlanmıştır. 2010 yılında gerçekleşen %7,8'lik artışın ardından toplam katı atık miktarı 2011 yılında %41,9 azaltılmıştır. Biyoçeşitliliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetler kapsamında gelenekselleşen ağaçlandırma çalışmalarımızla 49.000'in üzerinde ağaç fidanı dikilmiştir.

Raporlama döneminde, faaliyetlerimizin sosyal boyutuyla da önemli başarılar elde ettik. 2009 yılında %6,8 olan kadın çalışan oranımızın 2011 itibarıyla %7,9'a yükseltilmesi bunların başında gelmektedir. Kadın çalışanların Tüpraş'ta çalışmayı tercih etmesinin altında yatan en temel neden ise herkese eşit fırsatların ve gelişim olanaklarının sunulduğu, ayrımcılığın her yönüyle engellendiği, çalışanlara adil davranıldığı bir iş ortamını yaratmış olmamızdır. İş sağlığı ve güvenliği alanında gerçekleştirilen çalışmalarla, 2009 yılında 2,5 olan kaza sıklık oranını 2010 yılında 1,70 düzeyine indirdik. Müteahhit güvenlik skorlarının 2011 yılında performans ölçümlerine dahil edilmesiyle kaza sıklık oranı 2009 yılının %12 altında 2,20 düzeyinde gerçekleşmiştir.

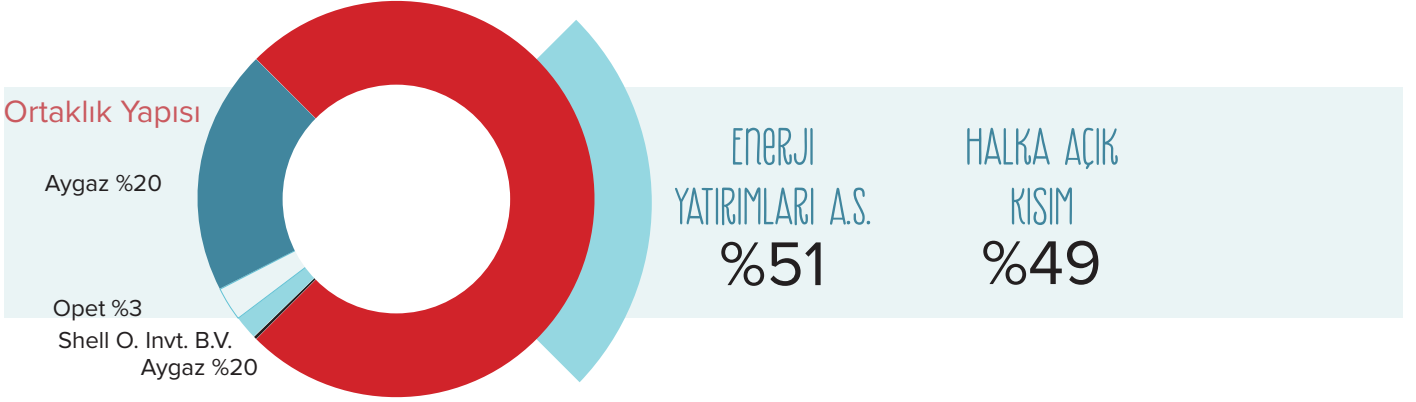
Tüpraş faaliyet gösterdiği coğrafyanın ekonomik ve sosyokültürel bakımdan gelişimine yönelik çalışmalara ağırlık vermektedir. İki yıllık dönemde 43 milyar TL üzerinde vergi ödemesi gerçekleştiren Tüpraş, Türkiye yıllık toplam vergi gelirleri içinde yaklaşık %9,5 oranında yer edinmiştir. Diğer taraftan Tüpraş, satın alma operasyonlarının dosya bazında %90'a yakınına yerel tedarikçi ve üreticilerden gerçekleştirerek yerel ekonominin canlanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Dönem içinde 135 farklı proje ve kuruluşa bağış ve sponsorluklar yoluyla 20 milyon TL üzerinde kaynak aktararak toplumun sosyal kültürel gelişimine katkı sağlanmıştır. Dönem içinde Şemsiye Hareketi ve MEGEP gibi gelenekselleşmiş projelerle binlerce öğrencinin eğitim ve sosyal hayat bakımından gelişiminin desteklenmesine devam edilmiştir. Gerçekleştirdiğimiz projelere çalışanlarımız başta olmak üzere 1.500'e yakın paydaşımızın gönüllü olarak katılarak destek vermiş olması Tüpraş ve etki alanının genelinde oluşturduğumuz sosyal sorumluluk kültürüne önemli bir kanıt niteliğindedir.

Güncel ekonomik ortamın yol açtığı olumsuzluklara rağmen Tüpraş'ın sürdürülebilir gelişimini finansal, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarının tümünde başarı elde ederek devam ettirdiğimiz raporlama döneminin ardından aynı başarıyı gelecek dönemlerde de sağlayacağımıza inanıyoruz. Başta çalışanlarımız, hissedarlarımız, tedarikçi ve iş ortaklarımız olmak üzere bu başarıyı, çalışmaları, destek ve güvenleriyle mümkün kılan tüm paydaşlarımıza teşekkür ederiz.

Saygılarımla,

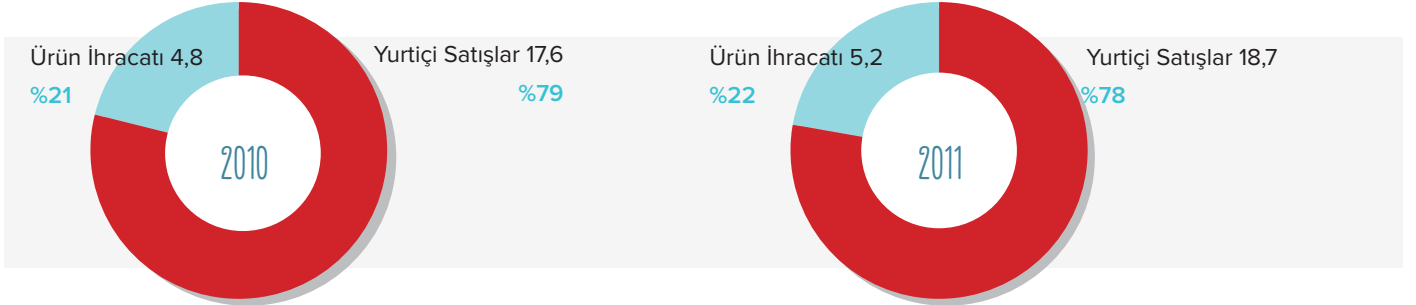
Yavuz Erkut
Genel Müdür

Rakamlarla Tüpraş

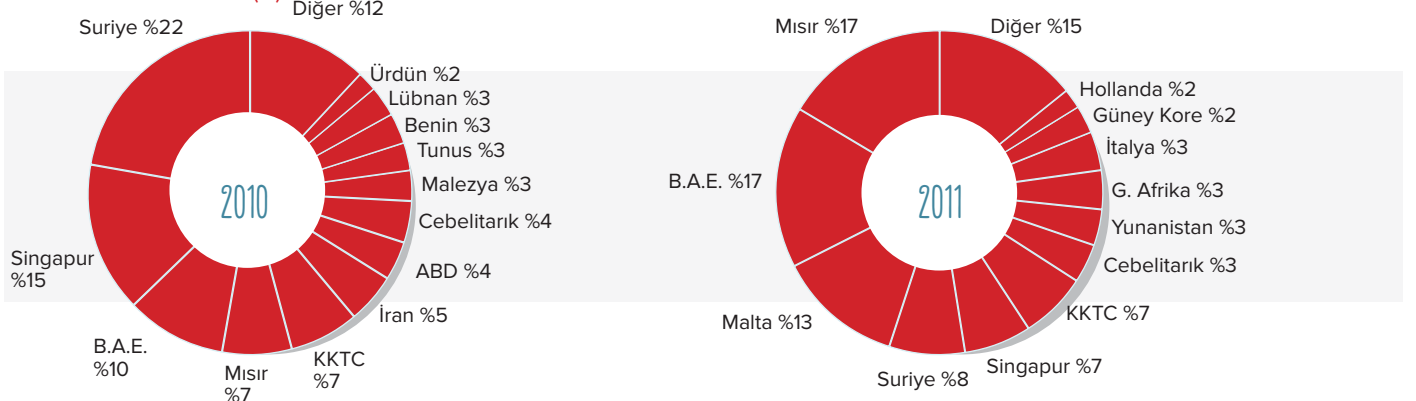

Grup	Hissedar	Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkan.	0,01	1
Toplam		250.419.200,00	25.041.920.000

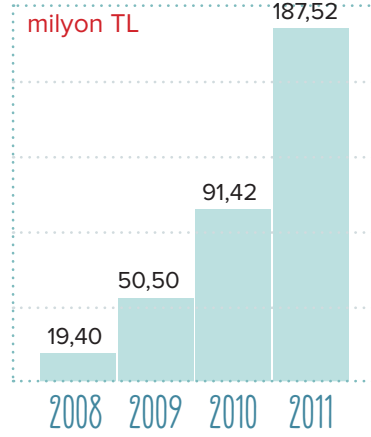
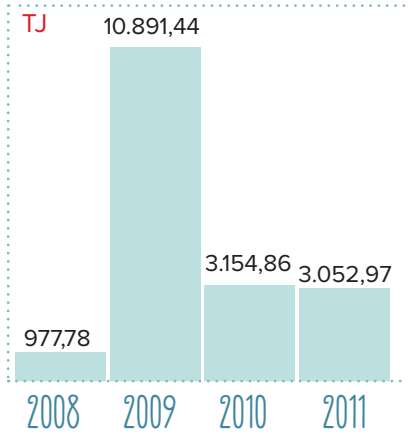
Toplam Satışlar (Milyon Ton)

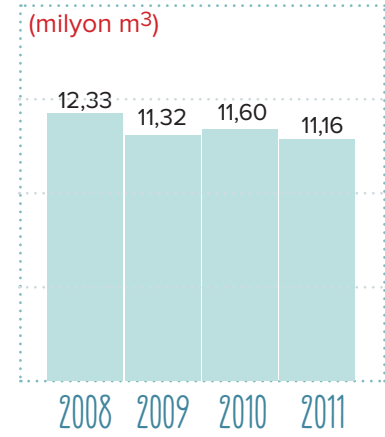
Ülkeler Bazında İhracat (%)

Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Tasarruf

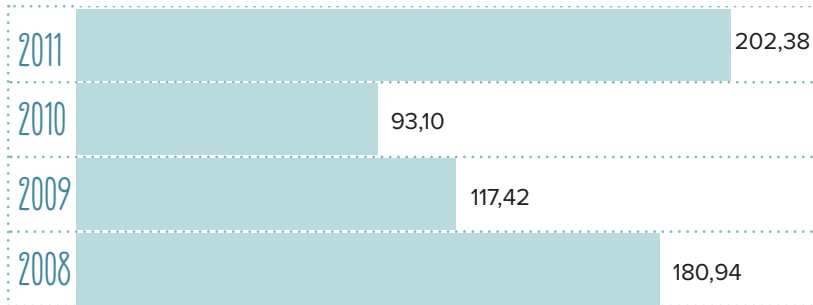
Toplam Su Gerikazanımı

Ağaçlandırma Çalışmaları

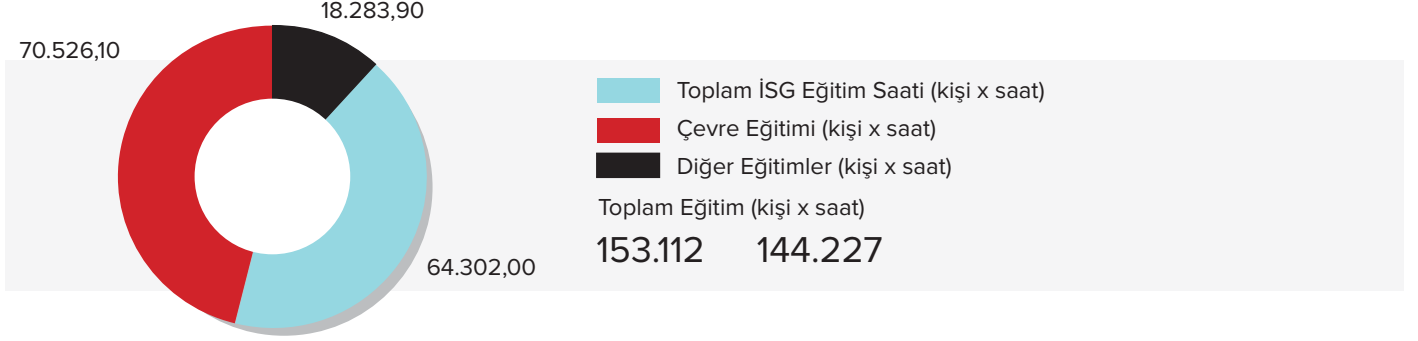
	2009	2010	2011
Dikilen Fidan Sayısı	10.272	3.383	14.158
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ¹	3.390	1.116	4.672

Yıllara Göre Çevre Yatırım Harcamaları (milyon TL)

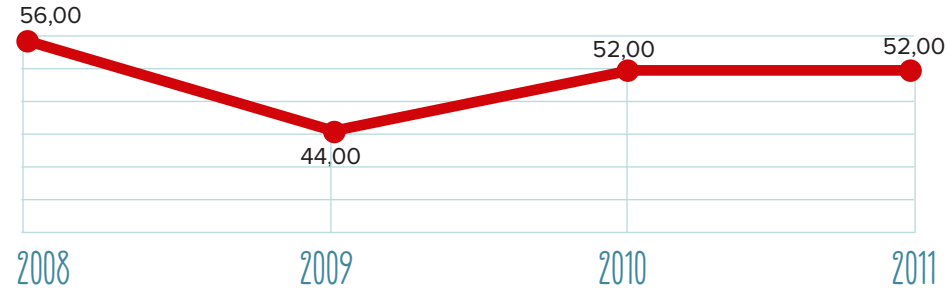

¹ Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonunun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

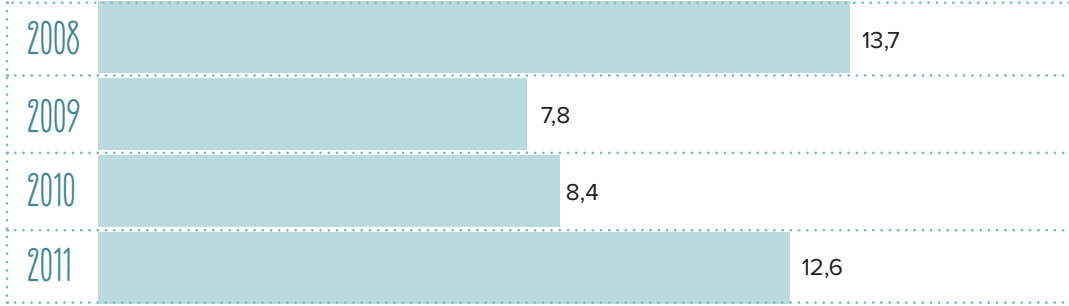
Eğitim (kişi x saat)

Yerel Tedarik Oranı (%)

Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)

Opet

1992 yılında kurulmuş olan ve Tüpraş'ın %40 oranında hissesine sahip olduğu Opet Petrolcölük akaryakıt dağıtım sektöründe perakende ve toptan satış faaliyetlerinin yanında, madeni yağ üretimi ve petrol ürünlerinin uluslararası ticaretini gerçekleştirmektedir.

Opet 2011 yılsonu itibarıyla, 878'i Opet, 393'ü ise Sunpet markası altında olmak üzere toplam 1271 istasyon aracılığıyla yürüttüğu satış faaliyetleriyle beyaz ürünlerde %17,9, siyah ürünlerde ise %13,7 pazar payı elde ederek Türkiye'nin üçüncü büyük akaryakıt şirketi konumuna yükselmiştir.

1,1 milyon m³ ile Türk akaryakıt sektöründeki en yüksek depolama kapasitesine sahip olan Opet Petrolcölük, ürün satışlarında bu tesislerinden faydalanan Tüpraş için önemli bir lojistik avantaj sağlamaktadır. Opet ve Tüpraş'ın toplam ürün ve ham petrol depolama kapasitesi, Türkiye'nin toplam depolama kapasitesinin yaklaşık %65'ini oluşturmaktadır. şirket, bünyesinde bulunan Madeni Yağ İş Birimi'ni 2011 yılı sonu itibarıyla Almanya merkezli ve dünyanın en büyük madeni yağ üreticilerinden Fuchs Petrolub AG ile %50 ortaklığı bulunan Opet Fuchs Madeni Yağ Sanayi ve Ticaret Anonim şirketi'ne devretmiştir.

Yenilikçi ve çevre dostu hizmet anlayışıyla sektörde farklılaşan Opet Petrolcülük, aynı zamanda sorumlu yönetim anlayışıyla kurumsal ve toplumsal faydayı ön plana çıkaran Yeşil Yol ve Temiz Tuvalet kampanyaları ile birçok ödüle layık görülmüş, uygulamaları çeşitli kurumlar tarafından benimsenerek tekrarlanmıştır. Bunun yanında Opet, Tarihe Saygı ve Örnek Köy projeleriyle yerel ekonomik kalkınmaya ve toplumsal gelişime de destek vermektedir. Tüm bu çalışmalarıyla Opet Petrolcülük, Türkiye Kalite Derneği tarafından düzenlenen Türkiye Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde 2006 yılından beri altıncı defa birinci olmuştur.

Opet Petrolcülük'ün kurumsal sorumluluk performansına yönelik detaylı bilgiye www.opet.com.tr internet sitesinde yayınlanan kurumsal sosyal sorumluluk raporlarından ulaşabilirsiniz.

Ditaş

Tüpraş'ın %79,98 oranında hissedarı olduğu Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), 1974 yılında ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve uluslararası deniz taşımacılığında kullanmak üzere çeşitli tonaj ve evsafıta deniz tankerleri satın almak, inşa ettirmek veya kiralamak amacıyla kurulmuş ve yıllar içinde faaliyetlerini önemli ölçüde geliştirmiştir. Ditaş, deniz taşımacılığının %95'lik bölümünü oluşturan ham petrol taşımacılığını Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirmektedir. Tüpraş'ın yanı sıra Petkim, Opet ve diğer akaryakıt dağıtım kuruluşlarına da ürün taşımacılığı hizmeti veren Ditaş, ayrıca İzmit ve İzmir terminallerinde kılavuzluk ve römorkör hizmetleri sunmaktadır.

Tüpraş deniz terminallerine gelen gemilerin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla 2009 yılı itibariyle başlanan yük operasyon kaptanları hizmetine ek olarak, 2010 yılında gelen gemilerin uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğunun kontrol edilip sonucunun Tüpraş'a raporlanması uygulamasına başlanmıştır.

Ditaş faaliyetleri Tüpraş'a büyük bir operasyon ve maliyet avantajı sağlamaktadır. Bu sayede Tüpraş, rafinaj operasyonlarındaki muhtemel değişiklikler sonrasında gereken taşıma esnekliğine daha düşük maliyetle sahip olabilmekte, böylelikle ham petrol ve ürün fiyatlarında yaşanan dalgalanmanın gerektirdiği arz programı değişikliklerini daha kolay gerçekleştirebilmektedir.

Ditaş, merkez ofis ve gemiler için ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi, gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim), ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) sertifikalarına ve tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA 2 (Tanker Management Self Assessment) sistemine sahiptir. İzmir Terminali için Uluslararası Pilotaj Standartları Organizasyonu (ISPO); İzmit ve İzmit Terminaleri için ise ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Standardı belgelendirilmesine yönelik çalışmalarına başlanmıştır.

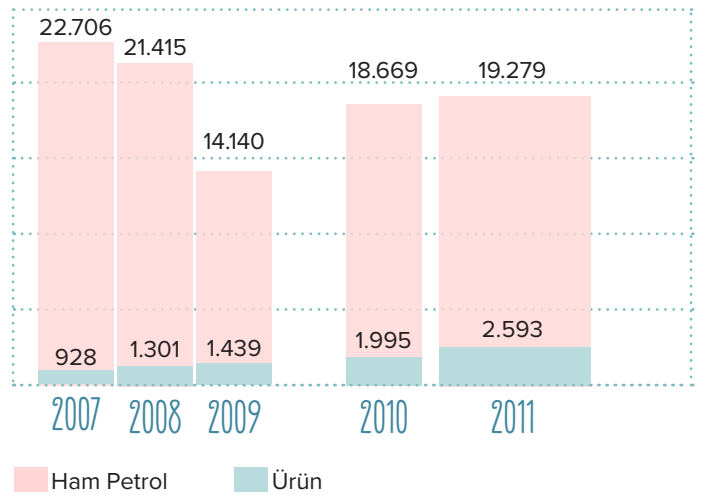
2011 Mayıs ayında INTERTANKO'ya (International Association of Independent Tanker Owners) üye olan Ditaş'ın işletmesinde bulunan gemilerin, OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca uygun-

lukları bulunmaktadır. Ditaş, aynı zamanda KALDER ve TURMEPA derneklerine de üyedir.

Ditaş Tankerlerine Genel Bakış

	M/T Cumhuriyet	M/T Sevgi	M/T Gönül
Tanker Tipi	Ham Petrol	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2001	2008	2008
Kargo Kapasitesi	177.380m ³	12.247m ³	12.224m ³
DNT	164.859 ton	10.983 ton	10.873 ton
GT	84.476 ton	7.318 ton	7.318 ton
NT	53.710 ton	3.651 ton	3.651 ton
Uzunluk	274.18 m	131.85 m	131.85 m

Ham Petrol ve Ürün Taşıma (bin ton)

İzmit Rafinerisi

Kuruluş Yılı:	1961
Rafinaj Kapasitesi:	11 milyon ton
Depolama Kapasitesi:	2,20 milyon m ³
Nelson Kompleksitesi:	7,78
Çalışan Sayısı:	1.394

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011
Üretim	9,8	7,7	8,5	8,6
Satış	11,8	9,9	9,9	10,9

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmit Rafinerisi, AB normlarına uygun Euro V standardında üretim yapmaktadır. Gerçekleştirilen ünite yatırımlarıyla Akdeniz'in en gelişmiş rafinerilerinden biri konumuna gelen İzmit Rafinerisi, açık denizlere ve karasal piyasalara ulaşabilirliği ve temel tüketim pazarlarına yakınlığı ile önemli bir lojistik avantaja sahiptir.

İzmir Rafinerisi

Kuruluş Yılı:	1972
Rafinaj Kapasitesi:	11 milyon ton
Depolama Kapasitesi:	1,91 milyon m ³
Nelson Kompleksitesi:	7,66
Çalışan Sayısı:	1.258

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011
Üretim	9,6	6,9	8,5	7,8
Satış	10,3	7,9	8,7	8,9

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmir Rafinerisi, AB normlarında üretim yapabilmektedir. Yüksek kompleksite oranı, açık deniz bağlantısı ve turizm bölgesinde pazar konumuyla rekabet üstünlüğüne sahiptir.

Kırıkkale Rafinerisi

Kuruluş Yılı:	1986
Rafinaj Kapasitesi:	5 milyon ton
Depolama Kapasitesi:	1,13 milyon m ³
Nelson Kompleksitesi:	6,32
Çalışan Sayısı:	856

(milyon ton)

	2008	2009	2010	2011
Üretim	2,7	2,8	2,7	2,9
Satış	3,0	2,8	2,9	3,1

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Kırıkkale Rafinerisi, yapılan ünite yatırımlarıyla Akdeniz bölgesinin orta düzeyde kompleksiteye sahip rafinerileri arasına girmiştir. Petrol kaynaklarına boru hatlarıyla, diğer Tüpraş rafinerilerine demiryoluyla bağlı olan Kırıkkale Rafinerisi, karasal pazarlara AB normlarında ürünlerle hizmet edebilir konumuyla önemli bir lojistik üstünlüğe sahiptir.

Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolmu tesisine sahip olan Kırıkkale Rafinerisi, yaklaşık 100.000 m³ asfalt depolama kapasitesine de sahiptir.

Batman Rafinerisi

Kuruluş Yılı:	1955
Rafinaj Kapasitesi:	1,1 milyon ton
Depolama Kapasitesi:	212,000 m ³
Nelson Kompleksitesi:	1,83
Çalışan Sayısı:	434

(bin ton)

	2008	2009	2010	2011
Üretim	753	614	873	910
Satış	859	871	957	992

Yıllık 1,1 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Batman Rafinerisi, Türkiye'nin ilk rafineri işletmesidir. Yerli ve yabancı ham petrol kaynaklarına boru hattıyla bağlı olan Batman Rafinerisi, kendi üretiminin yanında, İzmit ve Kırıkkale Rafinerileri'nden AB normlarında ürünlerle iç pazara hizmet ederek rekabet avantajı sağlamaktadır.

Ekonomik Bakış

Türkiye ekonomisinde yaşanan gelişime paralel olarak petrol ürünleri ihtiyacı da artış göstermektedir. Bu durum, Tüpraş'ın ülke ekonomisindeki rolünü güçlendirmektedir. Tüpraş başta akaryakıt, madeni yağ, bitüm ve birçok diğer rafinaj ürünüyle, enerji ihtiyacının karşılanması, altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi ve üretim faaliyetlerinin sürdürülmesinde oynadığı rolle sanayinin gelişimine katkı sağlarken bireylerin yaşamını da doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir. Petrol ürünü ihtiyacının yerel kaynaklarla karşılanmasının güvence altına alınmasının yanı sıra, üretim teknolojilerinde, ürün türlerinde ve kalitesinde gerçekleştirilen iyileştirmelerle Tüpraş, ürettiği katma değeri sürekli artırmakta, yerel ekonomi üzerinde birçok doğrudan ve dolaylı etki oluşturmaktadır.

Petrol Pazarındaki Gelişmeler

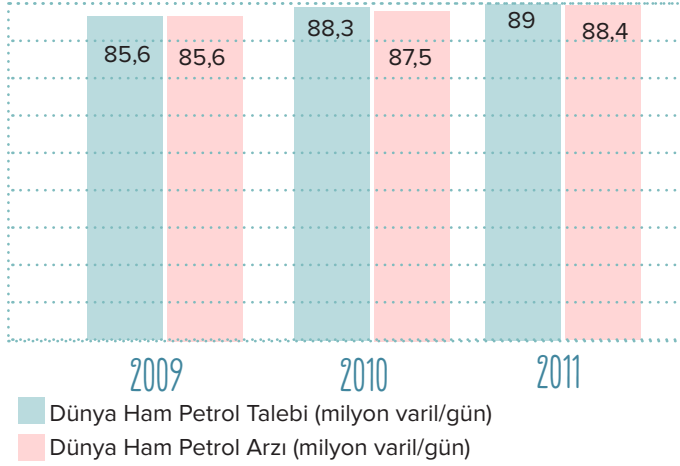
Ekonomik krizin etkisiyle yaşanan çalkantılı dönemin ardından, 2010 ve 2011 yıllarında fiyatların daha istikrarlı seyrettiği, üretim ve talep ayağında artışların yaşandığı daha pozitif bir ekonomik ortam gelişmiştir. Dönem içinde Tüpraş, Türkiye'nin petrol ürünleri talebinin eksiksiz karşılanmasını ön planda tutarak, yüksek nitelikli ürün türlerine yönelmiş, ürün kalitesini geliştirmiş, müşteri memnuniyeti odaklı çalışmalarını pazardaki öncü rolünü sürdürmüştür.

Küresel Görünüm

Ekonomik krizin etkisinin azalmasıyla birlikte, 2010 yılında ham petrol talebi 2009'a göre %3,15 artışla, günlük ortalama 88,3 milyon varile ulaştı. Devam eden yükselme trendiyle ham petrol talebi 2011'de %0,8 artış göstererek yaklaşık 89 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleşti.

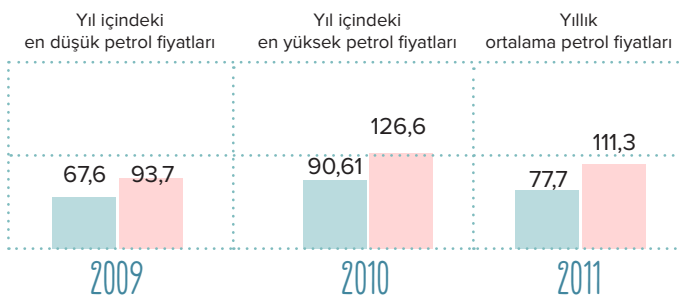
Dönem içinde talepte yaşanan artışa paralel olarak ham petrol üretiminde de yükseliş gözlemlendi. 2010 yılında 2009'a göre %2,2 oranında artarak günlük ortalama 87,5 milyon varile ulaşan dünya petrol arzı, 2011'de de %1 artarak 88,4 milyon varil/gün seviyesine yükseldi.

	2009-10	2010-11
Dünya Ham Petrol Talebindeki Değişim	%3,15	%0,8
Dünya Ham Petrol Arzındaki Değişim	%2,2	%1

Hızlı fiyat değişimlerinin yaşandığı 2008-2009 döneminin ardından 2010 yılında dünya ham petrol fiyatları, daha durgun ancak daha yüksek bir seyir izledi. Ekonomik krizle birlikte OPEC ülkelerinin ham petrol üretiminde uyguladığı kesintinin 2010 yılına sarkması, dünya ham petrol stoklarındaki azalış ve gelişmekte olan ülkelerin artan enerji ihtiyacı, rafineri kapasite kullanımının ve ham petrol fiyatlarının yükselmesine yol açtı. Bu dinamikler neticesinde 2010 yılında ham petrol fiyatları 70-80 dolar/varil aralığında gerçekleşti.

Dünya Petrol Fiyatları (ABD Doları / Varil)

Afrika ve Orta Doğu'daki siyasi sorunlar dolayısıyla ham petrol arzında beklenmeyen bir durumun yaşanma olasılığı sonucunda 2011 yılında da ham petrol fiyatları artış trendini sürdürerek Nisan ayında Brent tipi ham petrol 126,6 dolar/varil seviyesiyle zirve yapmıştır. Sonrasında ise Avrupa'da yaşanan borç krizinin derinleşmesi, Çin ve ABD'nin aldığı ekonomik tedbirler nedeniyle Brent petrol fiyatında gerileme sürecine girilmiştir. 2011 yıl ortalaması 111,3 dolar/varil olarak gerçekleşmiştir.

Yıl	Dünya Rafinaj Kapasitesi (milyon varil/gün)	Dünya Rafineri Sayısı
2010	88,2	662
2011	88	655

2009 ve 2010 yıllarında dünyada rafineriler gerek sayı gerekse de kapasite bakımından artış gösterirken bu durum 2011 yılında devam etmemiştir. 2011'de petrol ürünü talebinin yüksek seyrettiği Çin ve Hindistan gibi gelişmekte olan ülkelerde rafinaj kapasitesi artarken, talebin gerilediği gelişmiş ülkelerde rafineri yatırımlarının da azalmasıyla düşüş göstermiştir. Bunun sonucunda 2011 yılında rafineri sayısında belirli miktarda düşüş yaşanmıştır. Yıl içinde dünya rafinaj kapasitesinin 2010 yılı ile aynı düzeyde kalmasının en önemli nedeni, gelişmekte olan ülkelerde artan ürün talebini karşılamaya yönelik gerçekleştirilen rafineri iyileştirme ve kapasite artırımı yatırımlarıdır.

Yerel Görünüm

2010'da Türkiye toplam ham petrol temini 2009'a kıyasla %17,96'lık artış göstererek 19,38 milyon ton düzeyine ulaşmış, bunun yaklaşık %87'si ithalatla sağlanmıştır. 2011 yılında ham petrol teminindeki tırmanış devam ederek yaklaşık %6'lık artışla 20,53 milyon ton seviyesine yükselmiş, %88'i ithalat yoluyla karşılanmıştır.

Günümüzde petrol ürünlerinin Türkiye birincil enerji tüketimindeki payının azaldığı gözlemlenmektedir. Bu düşüşün en temel nedeni elektrik üretiminde petrol ürünleri yerine doğal gaz ve yenilenebilir kaynakların tercih edilmesidir. Düşüş trendine rağmen 2010-2011 yıllarında petrol ürünleri, Türkiye birincil enerji kaynak kullanımında aldığı %33'lük payla ilk sırada yer almıştır. Petrol ürünleri tüketiminde yüksek paya sahip olan ulaşım sektörünün gelecekte de petrol ürünlerinde yaşanacak tüketim artışının ana kaynağı olması öngörülmektedir.

	2009	2010	2011	Değişim (%) 2009-10	Değişim (%) 2010-11
Türkiye Toplam Ham Petrol Temini (milyon ton)	16,43	19,38	20,53	17,95	5,93
Türkiye Toplam Petrol Ürün İthalatı	10,44	10,88	9,15	-4	-16
Türkiye Toplam Petrol Ürün İhracatı	3,22	4,77	4,9	48	3

Tüpraş, 2010 yılında 18,8 milyon ton satılabilir petrol ürünleri üretmiş, 2011 yılında ise %7,4 artışla 20,2 milyon ton seviyesine ulaşmıştır. 2011'de talebin üretimle karşılanmasının etkisiyle petrol ürünleri ithalatında hızlı bir düşüş gözlemlenmiştir. 2010 yılında 2009'a kıyasla petrol ürünleri ihracatı %48 oranında yüksek bir artışla 4,77 milyon tona kadar çıkmıştır. 2010 yılında gerçekleştirilen ürün ihracatındaki artış daha çok motorin, jet yakıtı ve fuel oil türlerinde gerçekleşirken 2011 yılında yaşanan %3'lük ihracat artışında jet yakıtı ve benzin türleri daha büyük rol oynamıştır. 2011'de yurtiçi petrol ürünü talebinin dünya genelinde yaşanan olumsuzluklara rağmen artmış olması, rafinaj faaliyetlerinde 2010 yılına kıyasla kapasite kullanımının %9,17 oranında artmasına olanak sağlamıştır.

2010'dan 2011'e kadar geçen süreçte Brent petrol fiyatı TL cinsinden %56,5 oranında artmıştır. Bu yükselişe paralel olarak ana ürünler olan benzin ve motorin fiyatlarında da tırmanış başlamıştır. Ürün fiyatlarındaki artışa rağmen Türkiye'de motorine olan talep hızla yükselmeye devam ederken benzin tüketiminde ise düşüş

trendi devam etmiştir. 2011 yılında dünya ekonomisindeki yavaşlamaya rağmen gelişmeye devam eden Türkiye'nin büyüme oranı %8'in üzerinde gerçekleşmiştir. Petrol ürünleri tüketiminin standart dışı ürünlerin kullanımından olumsuz etkilenmesine rağmen, GSYİH ile doğrudan ilişkisi olan motorin tüketimi son yıllarda artış eğilimini sürdürmüş, EPDK verilerine göre %5,6 artış göstererek 14,7 milyon tona ulaşmıştır.

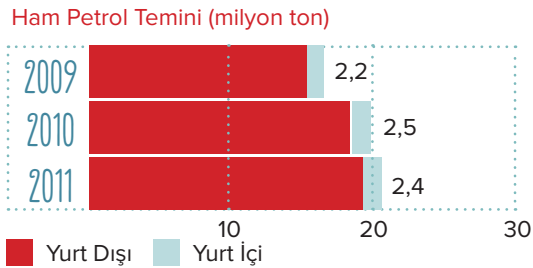
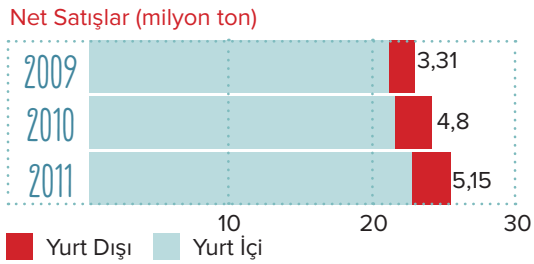
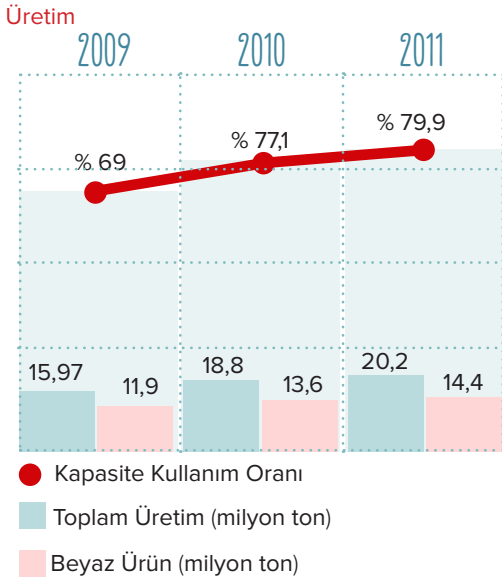
Avrupa Birliği ülkelerinde 1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla uygulamaya geçilen, motorinde azami kükürt içeriğinin 10 ppm ile sınırlandırılmasına yönelik düzenlemeye paralel olarak 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren Türkiye'de de gerek rafineri üretimi, gerekse ithalat yoluyla piyasaya sürülen motorinde kükürt miktarı 10 ppm ile sınırlandırılmıştır. Dağıtıcı ve bayilerin kırsal motorin stokları ise Nisan ayına kadar kademeli olarak piyasaya sunulmaya devam edilmiştir.

Raporlama döneminde benzin tüketimi, daha düşük ÖTV uygulaması ile avantajlı konumda olan LPG tüketiminde yaşanan artış ve dizelizeasyonun etkisiyle azalma eğilimini sürdürmüş, 2011'de %4,8 daralmayla 1,98 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Dönem içinde ısınma ve sanayide doğalgaza yönelimden kaynaklanan siyah ürünlere karşı talep düşüşü devam etmiştir.

Türkiye toplam akaryakıt tüketiminin 2010'da bir önceki yıla göre yaklaşık %4 oranında azalarak 17 milyon tona gerilemesinde fuel oil ve benzine olan talebin azalmasının yanında kaçak akaryakıt faaliyetlerinin büyük payı bulunmaktadır. Akaryakıt tüketiminde yaşanan azalmaya karşın yıl içinde elde edilen dolaylı vergi geliri %20 artarak 35 Milyar TL'yi aşmış bulunmaktadır. LPG sektörünün de dâhil edilmesiyle toplanan dolaylı vergi 42 Milyar TL seviyesine ulaşmaktadır. 2011 yılında ise toplam akaryakıt tüketimi %4 artarak 17,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Kaydedilen bu artışta motorin talebindeki sürekli yükselişin etkili olduğu görülmektedir. Petrol ürünleri sektöründen sağlanan dolaylı vergilerdeki artış 2011'de de devam etmiş, LPG tüketiminden kaynaklanan gelirle birlikte %10,2'lik bir artışla 45,9 milyar TL'ye kadar çıkmıştır.

Tüpraş'ın Pazardaki Konumu

2010 yılında daha istikrarlı bir döneme geçilmesi ve Türkiye ekonomisinin büyüme trendiyle birlikte artan petrol ürünü ihtiyacına Tüpraş etkin biçimde yanıt vermiştir. Tüpraş ham petrol teminini 2010 yılında bir önceki yıla kıyasla % 20,7 artırarak 19,8 milyon ton düzeyine çıkarmıştır. Ham petrol temininde yükseliş trendi 2011 yılında da sürmüştür, 2010 yılına kıyasla % 5,6 artışla 20,9 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tüpraş, 2009 yılında %69 olarak gerçekleşen kapasite kullanım oranını, raporlama döneminde toplamda % 15,8 geliştirerek %79,9 düzeyine çıkartmayı başarmış; bunun sonucu olarak üretimini 2010 yılında 18,8 milyon ton , 2011 yılında ise 20,2 milyon ton düzeyine yükseltmiştir. Son 2 yıl içinde üretilen toplam 39 milyon ton ürün içinde beyaz ürün miktarı 28 milyon ton düzeyinde gerçekleştirilerek beyaz ürün verimliliği korunmuştur.

Dönem içinde Tüpraş, net satış miktarında da performansını artırmıştır. 2009 yılında 21,52 milyon ton düzeyinde olan net satış hacmi, dönem içinde sürekli artırılarak, 2011 yılı itibarıyla %11,1 artışla 23,9 milyon ton düzeyine ulaşmıştır. Petrol ürünü ithalatının serbest olduğu Türkiye pazarında, Tüpraş'ın satış hacmi artışında müşteri odaklılık ilkesinin önemli bir katkısı bulunmaktadır.

Müşteri Memnuniyeti

Faaliyetlerinde müşteri odaklılığı ilke edinen Tüpraş, her yıl tüm müşteri gruplarının dahil olduğu kapsamlı memnuniyet araştırmaları gerçekleştirmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında gerçekleştirilen araştırmalarda Tüpraş müşterilerinin %98,5'i aldıkları ürün ve hizmetlerden dolayı "memnun" ya da "çok memnun" olduklarını belirtmişken hiçbir Tüpraş müşterisi olumsuz geribildirimde bulunmamıştır. Elde edilen bu başarıda, Tüpraş'ın müşteri ilişkileri sistemlerinde gerçekleştirdiği iyileştirmeler ve müşteri geri bildirimleri doğrultusunda ürün ve hizmet geliştirme çalışmaları etkili olmuştur.

Tüpraş müşterileriyle iletişim çalışmalarını raporlama döneminde de geliştirmiştir. Bu amaçla kullanılan temel uygulamalardan biri olan Müşteri Portalı'nın 2009 yılında 264 olan kullanıcı sayısı, 2011 sonunda 800'e çıkarılmıştır. Müşteri ilişkilerinin yönetildiği diğer bir alan olan Tüpraş CRM Sistemi, alınan geri bildirimler doğrultusunda içerik ve kullanıcı kapsamı bakımından geliştirilmiştir. Ayrıca Tüpraş, müşteri beklentileri doğrultusunda ürün geliştirme çalışmalarına devam ederek yol asfaltlama çalışmalarında iş yükü, maliyet ve enerji tasarrufu sağlayan 100/150 penetrasyonlu bitüm üretimini gerçekleştirmiştir.

Yerel Ekonomiye Katkı

Tüpraş, piyasaya arz ettiği ürün ve hizmetler, yarattığı katma değer, oluşturduğu büyük ekonomik etki alanı, ürün ve üretim teknolojileri geliştirme çalışmaları ve diğer birçok faaliyet unsuruyla Türkiye ekonomisinin gelişimine doğrudan ya da dolaylı katkılar sağlamaktadır.

İş Devamlılığı

Petrol ürünleri bir ülkede endüstriyel üretim devamlılığı ve bireylerin yaşam kalitesinin korunması bakımından ikame edilmesi güç hammaddelerdir. Petrol ürünleri arzında yaşanacak herhangi bir aksaklığın toplumsal yaşantıda oluşturacağı olumsuzluklardan ötürü, rafineriler bir ülkedeki en stratejik kuruluşlar arasında yer almaktadır. Bu bilinç doğrultusunda Tüpraş, Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu petrol ürün arzının zamanında ve eksiksiz gerçekleştirilmesini güvence altına almak için tüm iş devamlılığını ön planda tutmaktadır. Bu amaçla ilgili tüm iş süreçlerine yönelik ola-

rak geliştirilen risk ve performans yönetim sistemleri birçok iş biriminin eşgüdümüyle takip edilmekte, gerçekleştirilen çalışmalar ve projelerle iş devamlılığı sağlanmaktadır.

Üretim devamlılığının ilk ayağını planlama oluşturmaktadır. Planlama sürecinde, piyasa koşulları, ürün talebi, ürün portföyü ve verimliliği projeksiyonları, rafineri konfigürasyonu ve hammadde temini gibi birçok parametre ileri teknoloji ürünün karar destek ve planlama sistemlerinin yardımıyla değerlendirilir. Çeşitli senaryolar ışığında Tüpraş'ın kısa, orta ve uzun vadeli üretim hedefleri ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli üretim faktörleriyle oluşturulan yatırım ve faaliyet planları hayata geçirilir.

Üretim devamlılığının sağlanmasında ikinci önemli unsur, oluşturulan planları emniyetli ve etkin biçimde hayata geçirebilmek için rafinerilerin emre amade tutulmasıdır. Bu amaçla Tüpraş, rafinerilerin mekanik bütünlüğünün güvence altına alınmasına ve konfigürasyon gelişiminin sağlanmasına yönelik uygulama ve yatırım projeleri yürütür. Ayrıca iş süreçlerinde ve yönetim sistemlerinde kalitenin sağlanmasında şirket içinde geliştirilmiş birçok standardın yanında uluslararası planda kabul gören kalite ve yönetim sistem standartlarını, iş mükemmelliği modellerini takip etmektedir. Bu kapsamda tüm Tüpraş faaliyet sahaları ISO 14001, OHSAS 18001 ve ISO 9001 Sistem Standartları'na göre, Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde, rafinerilere bağlı laboratuvarlar ise ISO 17025 Standardı'yla sertifikalandırılmıştır. Tüpraş faaliyetlerinde 2006 yılından bu yana EFQM Mükemmellik Modeli'ni uygulamaktadır. EFQM uygulamaları, dış değerlendirme sonuçları çerçevesinde iyileştirilmektedir. Toplam kalite anlayışını iş yapış biçiminin bir parçası olarak değerlendiren Tüpraş'ın üretimini gerçekleştirdiği tüm ürünler de ilgili kuruluşların belirlediği çeşitli standartlara uygun şekilde üretilmektedir. İş süreçlerinin yönetim sistem standartlarıyla desteklenmesi çalışmalarına gelecek dönemlerde de devam edilecektir. Bu kapsamda, ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi, ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetimi, ISO 31000 Kurumsal Risk Yönetimi ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi sistem standartlarına uyum çalışmaları başlatılmıştır. Avrupa Birliği Direktifleri ve yerel mevzuat gereği yapılan ürün uygunluk ve dış denetim çalışmalarıyla Tüpraş ürünlerinin belirtilen standartlarda üretilmiş olduğu tescil edilmektedir.

İş devamlılığının sağlanmasına yönelik uygulamaların önemli bir kısmını olağanüstü koşullara hazırlık çalışmaları oluşturmaktadır. Sismik hareketlerin yoğun olduğu Türkiye'de özellikle deprem gibi afet durumlarına hazırlık önem kazanmaktadır. Bu amaçla Tüpraş, fiziki ve sanal sistemler oluşturarak her türlü olağandışı koşulda dahi faaliyetlerinin bir an önce normal akışına döndürülmesini güvence altına alır, teknolojik gelişmelere paralel olarak alınan tedbirleri sürekli geliştirir. Bu gibi durumlar ya da üretimin aksamasına yol açabilecek diğer sosyoekonomik koşullara karşı Tüpraş, ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen miktarda petrol ürününü, acil durum rezervi olarak sürekli hazır bulundurmaktadır.

Ekonomik Etki Alanı

Tüpraş, sunduğu ürün ve hizmetlerin yanında, oluşturduğu ekonomik etki alanıyla da Türkiye ekonomisine doğrudan ve dolaylı birçok alanda katkı sağlamaktadır. Oluşturulan doğrudan katkıların en belirgin olanı vergi gelirlerindeki paydır. Türkiye’de petrol ürünleri genel olarak yüksek oranda vergiye tabidir. Bu nedenle, Tüpraş faaliyetleri dolayısıyla oluşan doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri Türkiye’nin toplam gelirleri içinde önemli bir pay oluşturmaktadır. Tüpraş 2010 ve 2011 yıllarını kapsayan iki yıllık dönemde 43 milyar TL üzerinde vergi ve benzeri yükümlülük ödemesiyle Türkiye ekonomisine katkıda bulunmuştur.

	2010	2010-11
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.941	23.147
Ödemelerin Türkiye Merkezi Yönetim Gelirleri İçindeki Payı (%)	7,85	8,16
Ödemelerin Türkiye Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	9,44	9,47

Türkiye’nin büyük işverenlerinin arasında yer alan Tüpraş 2011 yılı itibarıyla 4.206 çalışanı istihdam etmiştir. Tedarikçi, iş ortakları ve Tüpraş’ın ürün sağladığı dağıtımçı şirketler de dahil edildiğinde Tüpraş operasyonları dolayısıyla on binlerce çalışanın istihdam olanağı bulunduğu öngörülmektedir. Tüpraş rafinerilerde görev yapmak üzere istihdam edilen çalışanlarının yerel işgücünden sağlanmasını tercih etmektedir. Bu kapsamda, iş alım süreçlerinde yerel iletişim mecraları kullanarak yerel halkın istihdam olanaklarından öncelikli olarak faydalanması sağlanmaktadır. Raporlama döneminde de Tüpraş işgücünün çok büyük bir kısmı yerel çalışanlardan oluşmuştur. Sağlanan istihdam yanında, çalışanlara sunulan haklar dolayısıyla da yerel satın alma gücü artmaktadır. Raporlama döneminde, Tüpraş, rafinerilerinin bulunduğu bölgelerde en yüksek miktarda ve tutarlılıkla sosyal güvenlik prim ödemesi yapan işveren olarak Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri’nce takdir belgesine layık görülmüştür.

Tüpraş, yerel işgücünün mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Tüpraş, kendi çalışanlarının dışında iş ortaklarına bağlı çalışanların, MLMM, MEGEP gibi projeler ve staj programlarıyla lise ve üniversite öğrencilerinin mesleki eğitimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda 2010 yılında 652 lise, 913 üniversite öğrencisi, 2011 yılında ise 593 lise, 851 üniversite öğrencisi Tüpraş’a bağlı çeşitli birimlerde staj olanağı bulmuştur.

Tüpraş, 2010-2011 yılını kapsayan dönemde, yıllık ortalama 1.800 aktif tedarikçisinden¹ toplam 463 milyon TL üzerinde satın alma gerçekleştirmiştir. Tedarik işlemlerinin dosya bazında %75,6’sı, toplam tutar bazında %44,7’si yerel tedarikçilerden sağlanmıştır. Buna ek olarak tedarik operasyonlarının dosya bazında %13,3’ü, toplam tutar bazında %7,4’ü de Tüpraş için özel üretim yapan yerli imalatçılardan sağlanmıştır.

Kaynağa Göre Tedarik Operasyonları*	2010		2011	
	Dosya Adedi	Toplam Tutar (milyon TL)	Dosya Adedi	Toplam Tutar (milyon TL)
Yurtiçi	6.713	94,61	6.849	112,61
Yurtdışı	943	99,92	1.056	122,17
Yerli İmalat	886	12,19	1.497	22,29
Toplam	8.542	206,72	9.402	257,07

Tüpraş, oluşturduğu katma değer içinde tedarikçilerinin oynadığı rolün önemi nedeniyle, tedarikçileriyle adilane ve yakın iletişim kurmaktadır. Geliştirilen iş ilişkilerinde karşılıklı beklentilerin eksiksiz karşılanmasına çalışılmakta, tedarikçilerin mesleki yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmaları düzenlenmekte, yerinde denetimlerle çalışma koşulları kontrol edilerek Tüpraş’la özdeş normlara ulaşmaları desteklenmektedir. Kurulan iş ilişkileri bakımından Tüpraş tedarikçilerinin memnuniyet düzeyi her yıl değerlendirilmektedir. Gerçekleştirilen araştırmalarda, Tüpraş tedarikçilerinin 2010 yılında %97,66’sı, 2011 yılında ise %97,73’ü kurulan iş ilişkilerinden ötürü memnuniyetlerini belirtmişlerdir.

*Belirtilen rakamlara ham petrol, ürün ve yarı mamül tedarik operasyonları dahil değildir.

Ar-Ge Çalışmaları

Tüpraş, uzun vadeli yatırımlarıyla Türkiye'nin artan enerji ihtiyacına ve değişen iç talep koşullarına yönelik çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Bu yatırımların önemli bir ayağını oluşturan Ar-Ge çalışmalarıyla Tüpraş, kendi uzman personeli ve iş birliği projeleriyle teknoloji üreten bir rafinaj şirketi olmayı amaçlamaktadır.

Tüpraş gerçekleştirdiği Ar-Ge çalışmalarında, üretim süreçlerinde meydana gelen teknik sorunlara yenilikçi çözümler üretmeye, geliştirilen yeni teknolojilerle süreç verimliliğini artırmaya, üretim süreçleri ve ürünlerin çevresel etkilerinin düşürülmesine yönelik projelere yönelmektedir. Bu çalışmaların içinde, düşük karbon ekonomisine geçişin kolaylaştırılmasına yönelik süreç ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesi çalışmalarını özel önem taşımaktadır.

Geçtiğimiz dönemde organizasyonel yapısı geliştirilen Tüpraş Ar-Ge biriminin, bu raporlama döneminde de insan kaynağı ve fiziki çalışma olanakları bakımından geliştirilmesine devam edilmiştir. Tüpraş, Ar-Ge yönetimine yaptığı yatırımlarla önümüzdeki birkaç yıl içerisinde bölgesinin en ileri rafinaj teknolojileri geliştirme merkezlerinden birini oluşturmayı hedeflemektedir.

Raporlama döneminde Tüpraş, Ar-Ge çalışmalarına yönelik olarak birçok ortaklık geliştirmiş, AB ve ulusal planda oluşturulan Ar-Ge platformlarına katılmıştır. Bu kapsamda, üniversitelerle işbirliği anlaşmaları imzalanmış, TÜBİTAK tarafından oluşturulan Ar-Ge platformlarının yönetim organlarında yer alınmıştır. Aynı dönemde Tüpraş, AB EUREKA Programı Düşük Karbon Enerji Teknolojileri Grubu (EUROGIA+) Yönetim Kurulu ve Teknik Komite üyesi, Avrupa Otomotiv Araştırma Ortakları Derneği (EARPA) Çalışma Grubu üyesi, Avrupa Biyoyakıt Teknoloji Platformu Teknik Komite üyesi gibi görevler üstlenmiş, Sıfır Emisyon Fosil Yakıt Güç Santralleri Teknoloji Platformu'na ise gözlemci statüsünde katılmıştır.

2011 yılında Tüpraş, çeşitli Ar-Ge projelerine toplam 16,2 milyon TL kaynak aktarmıştır. Bu tutarın 7,2 milyon TL tutarındaki kısmı, TÜBİTAK, T.C. Bilim ve Teknoloji Bakanlığı gibi yerel kuruluşlar, AB 7. Çerçeve Programı ve EUREKA gibi uluslararası Ar-Ge teşvik programları aracılığıyla Tüpraş'a geri ödenmiştir.

Mikroalglerden Biyoyakıt

Tüpraş'ın yürüttüğü ürün geliştirme projesiyle tarım ürünlerine ihtiyaç duyulmadan mikroalglerle üçüncü nesil biyoyakıt üretilmesine çalışılmaktadır. Mevcut dizel yakıtlarla benzer, dolayısıyla da araç yakıt sistemlerinde modifikasyona ihtiyaç duyulmadan kullanılabilir nitelikteki biyoyakıt sayesinde ürünlerden kaynaklanan CO₂ emisyonunda azaltım sağlanacaktır.

Su Donma Noktasını Düşüren İşlevsel Kaplamalar ve Asfalt Yüzeylerine Uygulanması Projesi

Gerçekleştirilen Ar-Ge projesiyle, asfaltın mekanik özelliklerinin iyileştirilmesi ve asfalta donmayı geciktirici özellik kazandırılması amacıyla polimer kompozit geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Proje sonucunda bitüm ile uyumlu, asfalt serim şartlarına dayanıklı çeşitli polimerler ve donma noktasını düşürücü katkıları ile birlikte yeni nihai ürünlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Çevreye Bakış

Tüpraş'ın çevre yönetimine bakışı, kaynak kullanımının optimizasyonu, üretim sürecinde oluşan emisyon ve atıkların azaltılması, çevre üzerinde oluşabilecek olumsuzlukların en aza indirilmesi, çevresel etkisi düşürülmüş ürünler geliştirilmesi ve ilgili yasal düzenlemelere uyumun korunmasıyla şekillenmektedir. Böylelikle Tüpraş, Türkiye'nin petrol ürünü ihtiyacını yerel üretimle güvence altına alırken, faaliyetlerinin gelecek nesillerin yaşam kalitesi üzerinde olumsuzluk yaratmadan gerçekleştirilmesini hedeflemektedir.

Tüpraş çevre yönetiminde risk analizine dayalı yöntemlerle oluşturulmuş şirket içi ve uluslararası yönetim sistem standartları benimsenmektedir. Uygulama ve performans sonuçları sürekli takip edilmekte, iç kontrol süreçlerinin yanında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetim süreçlerine tabi tutulmaktadır. Tüm Tüpraş rafinerilerinde ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı gerekleri yerine getirilerek, belgelendirme çalışmaları düzenli aralıklarla gerçekleştirilmektedir. 2011 yılında rafinerilerde sera gazı hesaplamalarının ortak yöntemle yapılabilmesi için şirket içi yönetim standardı oluşturulmuş, tüm rafinerilerde aylık planda hesaplama yapılmaya başlanmış ve İzmir Rafinerisi'nin ISO 14064-1 sertifikasyonu gerçekleştirilmiştir.

2011'de Çevre Kanunu'nca alınması gereken İzin ve Lisans Yönetmeliği gereği tüm rafinerilerde çevre görevlilerinden oluşan Çevre Yönetim Birimleri kurulmuştur. Çevre konularının gerçekleştirilen yeni yapılandırma ile birlikte kurulan Çevre Müdürlüğü tarafından daha etkin bir şekilde yönetilmesi sağlanmıştır.

Gerçekleştirdiklerimiz

- + Tüpraş Sera Gazı Emisyonu Hesaplama ve Raporlama Standardı hazırlandı. Hesaplamalarda Tier-3 yaklaşımına geçildi.
- + Tüpraş Solomon Enerji Yoğunluk Değeri 104'e düşürüldü.
- + 2010-2011 yıllarında gerçekleştirilen verimlilik projeleriyle enerji tüketimi toplam 6.208 TJ, sera gazı emisyonu 625 bin Ton CO₂e azaltıldı.
- + İzmit Rafinerisi'nde flare gazı geri kazanım sistemi kuruldu.
- + Toplam 6,3 milyon m³ su tasarrufu sağlandı.
- + Rafinerilerin toprak ve yeraltı suyu araştırmaları tamamlandı.
- + Tüpraş Toprak Kirliliği Standardı hazırlandı.
- + Ağaçlandırma çalışmalarıyla 17.500'ün üzerinde fidan dikildi.

Yeni Hedefler

- 2015 yılında Tüpraş Solomon Enerji Yoğunluk Değeri'nin 80'e düşürülmesi
- Verimlilik projeleriyle enerji tüketimi ve sera gazı emisyonu miktarının azaltılması
- Okullarda çevre ve enerji tasarrufu eğitimleri verilmesi
- Katı atık miktarının azaltılması
- Uçucu Organik Bileşik emisyonunun geri kazanımı ve azaltılmasına yönelik çalışma yapılması
- Flare gazlarının geri kazanılmasıyla emisyon azaltılması ve enerji geri kazanımına yönelik süreç belirlenmesi
- Rafinerilerde Çevre İzni kapsamında Geçici Faaliyet Belgelerinin alınması
- AB Uyum Süreci Ulusal Programı'nda yer alan 27. Çevre Faslı'nda rafinerileri etkileyebileceği düşünülen yönetmeliklerin belirlenerek rapor hazırlanması
- Kimyasal veri tabanı yazılımının gerçekleştirilmesi

Enerji ve İklim Değişikliği

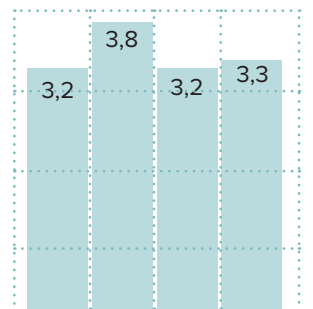
Nüfus artışına paralel olarak artan enerji talebinin karşılanmasında konvansiyonel enerji kaynaklarına bağımlılığın uzun yıllar devam edeceği öngörülmektedir. İklim değişikliği ise, enerji sektörünün önündeki en önemli sorun olup rafinaj sektörü değer zinciri genelinde birçok risk oluşturmaktadır. Rafinaj süreçlerinde ve ürünlerin tüketimiyle oluşan emisyonların iklim değişikliği sorununda oynağı rol dolayısıyla üreticiler, gelecekte daha zorlu yasal, finansal ve sosyal riskleri yönetmek durumunda kalacaktır. Üretim süreçlerinde ve ürün portföyünde iklim dostu teknolojilere yönelim, rafinaj sektörünün önündeki en önemli sorumluluktur. Bu tercih, iklim değişikliği risklerinin bertaraf edilmesinin yanında, düşük karbon ekonomisinin gelişimiyle oluşan ekonomik değerden de yeni fırsatlar elde edilmesini mümkün kılmaktadır.

İklim değişikliği olgusuna sorumluluk bilinciyle yaklaşan Tüpraş, gerçekleştirdiği enerji verimliliği projeleri ve çevre dostu teknoloji uygulamalarıyla üretim ve operasyonel süreçlerinden, ürün spekti yatırımları ve Ar-Ge çalışmalarıyla tüketim süreçlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını azaltmaktadır.

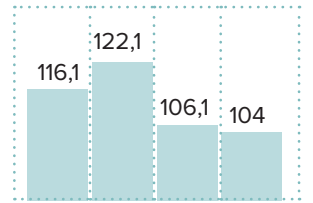
Enerji ve Emisyon Yönetimi

Rafinaj operasyonları, enerji yoğun süreçlerden oluşmaktadır. İşlenen ham petrol miktarındaki artış, enerji tüketimi ve emisyon değerlerini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle Tüpraş enerji yönetimi çalışmaları daha az enerji ve emisyonla daha fazla ham petrol işlenebilmesini hedeflemektedir. Verimlilik çalışmaları üretimden kaynaklanan çevresel etkileri büyük ölçüde azaltırken karlılık üzerinde de olumlu etki etmektedir.

Tüpraş 2010'da bir önceki yıla kıyasla %15,3 daha fazla ham petrol işlemişken toplam enerji tüketimini %4,3 azaltmıştır. Bu sayede işlenen ham petrol başına enerji tüketimi %15,8 azaltılarak 3,2 GJ/ton düzeyine indirilmiştir. 2011'de ise işlenen ham petrol miktarı, 2009 yılına kıyasla %23,5 artmışken enerji tüketimindeki artış %7,4 düzeyinde sınırlandırılmıştır. Toplam tüketimde artış gözlemlenmesine rağmen artan verimlilikle birlikte işlenen ham petrol başına düşen enerji kullanımı 3,3 GJ/ton ile 2009 yılı değerinin %13,2 altında gerçekleşmiştir. Tüpraş enerji tüketim performansını, rafinaj sektöründe sıklıkla takip edilen Solomon Enerji Yoğunluğu Endeksi (EII) metodolojisine göre de izlemektedir. 2010 ve 2011 yıllarında Tüpraş, Solomon Enerji Yoğunluğu Endeksi performansını geçmiş dönemlere kıyasla belirgin ölçüde geliştirmiştir. 2008 yılında 116,1 olan EII değeri gerçekleştirilen çalışmalarla 2011 itibarıyla 104 düzeyine düşürülmüştür. Tüpraş 2015 yılı itibarıyla enerji yoğunluğunu 80 düzeyine indirme hedefiyle enerji verimliliği projelerine ağırlık vermektedir.

İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Kullanımı (GJ/ton)

Tüpraş Solomon Enerji Yoğunluk Değerleri

Diğer Emisyon Türleri

Tüpraş, sera gazlarının dışında, üretim süreçlerinde oluşan SO_x, NO_x ve UOB gibi emisyon türlerini de ölçerek takip etmekte, azaltıcı tedbirler almaktadır. Bu kapsamda rafineri bacalarında bulunan sürekli ölçüm cihazıyla emisyon miktarı anlık olarak ölçülmekte; ilgili kuruluşlara İzmit ve Batman Rafinerileri'nde online olarak, İzmir ve Kırıkkale Rafinerileri'nde ise aylık bazda raporlanmaktadır. İzmir ve Kırıkkale Rafinerileri'nde de online izleme için altyapı çalışmaları tamamlanmaktadır. Bunun yanında rafineri süreçlerinde gerçekleştirilen yakıt optimizasyonu ile emisyonların oluşumu azaltılmaktadır. Bu optimizasyon sonucunda 2010 yılında 6.724 ton, 2011 yılında ise 4.600 ton SO₂'nin emisyonu engellenmiştir.

Demiryolu Lojistiğiyle Daha Çevreci Dağıtım

Akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminalleri arasındaki lojistiği büyük ölçüde karayolları üzerinden sağlanmaktadır. Tüpraş geçmiş yıllarda başlattığı uygulamayla demiryolu taşımacılığının lojistik operasyonlarındaki payını raporlama döneminde de artırmıştır. 2009 yılında 68 olan vagon sayısı 2010 yılında 151'e çıkarılmış bu sayede 2010 yılında 833 bin ton, 2011'de ise 983 bin ton akaryakıtın demiryoluyla dağıtımını gerçekleştirilmiştir. Bu sayede dağıtım operasyonlarından kaynaklanan dolaylı enerji tüketimi ve CO₂ emisyonunda azaltım sağlanmıştır. Demiryolu taşımacılığıyla çevresel etkinin azaltılmasının yanında akaryakıt ürünlerinin karayolu trafiği oluşturmadan daha güvenli taşınması da sağlanmaktadır.

Tüpraş demiryolu taşımacılığına yaptığı yatırımı gelecek dönemlerde de artırarak sürdürmeyi planlamaktadır. Bu kapsamda 2012 yılında 650 bin ton akaryakıt ürününün demiryoluyla taşınması hedeflenmektedir. 2015 yılında devreye girecek olan RUP Projesi kapsamında oluşacak yıllık 1,9 milyon ton fuel oil transferinin de demiryoluyla gerçekleştirilmesine yönelik yatırım planlama çalışmaları yürütülmektedir.

Enerji Verimliliği Projeleri

Enerji verimliliği projeleri, Tüpraş'ın sera gazı emisyonlarının azaltılması için başvurduğu temel yöntem olmanın yanında sağladığı tasarrufla operasyonel ve finansal performansın geliştirilmesinde de büyük bir etkiye sahiptir. Tüpraş, 2010 ve 2011 yıllarında gerçekleştirdiği toplam 164 enerji verimliliği projesiyle, enerji tüketimini 6.208 TJ, sera gazı emisyonunu 625 bin Ton CO₂e üzerinde azaltmış, bu sayede de toplam 278,9 milyon TL tasarruf sağlamıştır. Gerçekleştirilen projelerin büyük kısmını, enerji verimli ekipmanların tercihi ve enerji kayıplarının giderilmesine yönelik süreç iyileştirmeleri oluşturmaktadır.

Tüpraş hayata geçirdiği enerji verimliliği projeleriyle elde edilen başarı, ilgili birçok kuruluş tarafından takdir toplayıp ödüllendirilmektedir. 2010 yılında gerçekleştirilen Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması'nda İzmir Rafinerisi SEVAP-2 kategorisinde, Batman Rafinerisi ise SEVAP-3 kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü. Gerçekleştirdikleri yeni projelerle İzmir ve Batman Rafinerileri, 2011 yılında da aynı kategorilerde birincilik ödülüyle onurlandırıldılar. Gerçekleştirilen projelerin nitelikleri, enerji verimliliği artırıcı proje teşviki uygulamalarında da değerlendirilmektedir. Tüpraş

İzmir ve İzmit Rafinerileri'nin 2010 yılında gerçekleştirdiği iki proje bu kapsamda değerlendirilerek teşvike değer görülmüştür. Böylelikle bu iki proje için öngörülen yaklaşık 872 bin TL bütçenin 163,3 bin TL'lik kısmı enerji verimliliği artırıcı proje teşvikiyle finanse edilmiştir.

Enerji Verimliliği Projeleri

	Proje Sayısı	Enerji Tasarrufu (GJ)	Emisyon Tasarrufu (CO ₂ e)	Maliyet Tasarrufu (milyon TL)
2010	65	3.154.863	308.600	91,4
2011	99	3.052.969	316.955	187,5

Flare Gazı Geri Kazanım Projesi

İzmit Rafinerisi Flare Gaz Geri Kazanım Sistemi, flare sistemine giden gaz akımının geri kazanılarak yakıt sistemine beslenmesi amacıyla kurulmuştur. Rafineri yakıt sistemine beslenen doğal gaz miktarında tasarruf sağlanmakta ve bu sayede doğal kaynak tüketimi de azaltılmaktadır. Buna ilave olarak; Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nin gerekleri de mevzuatta belirtilen tarihin çok öncesinde sağlanmıştır. Yasal mevzuat gereği 2014 yılına kadar kurulması ön görülen sistem, Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde 2010 yılının 2. yarısında devreye alınmıştır. Flare gazı geri kazanımıyla Tüpraş, İzmit Rafinerisinde 2010 ve 2011 yıllarında toplam 4.116 ton doğal gaz tasarrufu yaparak 10.290 ton CO₂e sera gazı emisyonunun oluşmasını engellemiştir.

Yeşil IT

Tüpraş yeşil IT uygulamalarıyla, operasyonların çevresel etkilerini azaltmanın yanında bilişim sistemlerinin kullanımdan doğan enerji tüketimini de azaltmaya çalışmaktadır. Bu amaçla gerçekleştirilen en nitelikli çalışma sonucu sistemlerinin sanallaştırılmasıdır. Fiziki sunucular yerine sanal sunucular tercih edilmesi daha küçük sistem odaları kullanmayı mümkün kılmaktadır. Böylelikle işletim ve soğutma için kullanılan enerji miktarı azaltılmaktadır. Gerçekleştirilen network optimizasyonu ve veri merkezi konsolidasyonu çalışmalarıyla da enerji verimliliği artırılmaktadır. Bu kapsamda Tüpraş raporlama döneminde 300 fiziksel sunucuyu daha sanallaştırmıştır.

Ana sistemlerin yanında, son kullanıcı sistemlerinde enerji verimliliği sağlayacak uygulamalar da hayata geçirilmiştir. Raporlama döneminde başlatılan kullanıcı sanallaştırma uygulaması ve tüm CRT monitörlerin LCD'lerle değiştirilmesi ile enerji ihtiyacı önemli ölçüde azaltılmaktadır. Oluşturulan IP Telefon altyapısıyla, çalışanlara birbirleriyle görüntülü görüşme ve toplantı yapabilme olanağı sağlanmış; bu sayede seyahat ve toplantı odası kullanımı azaltılmıştır.

Su Yönetimi

Tüpraş'ın su kaynaklarının korunmasına yönelik yaklaşımını, verimlilik ve geri kazanım uygulamalarıyla taze su kaynağı kullanımının, üretim süreçlerinden doğan atık suyun ve deşarj kalitesinin yasalarda belirtilen normların da üzerine çıkararak çevresel etkinin azaltılması oluşturmaktadır. Bu yolla Tüpraş, bir yandan operasyonel verimliliğini artırırken diğer yandan su kaynakları ve doğal alıcı ortamın biyoçeşitlilik değeri üzerinde olumsuz etki yaratmadan operasyonlarını yürütebilmektedir.

Tüpraş, raporlama döneminde gerçekleştirdiği çalışmalarla taze su tüketimde geçmiş döneme oranla belirgin bir gelişim kaydetmiştir. 2009 yılına kıyasla 2010'da %15, 2011'de %23 daha fazla ham petrol işlenmiş olmasına rağmen Tüpraş 2010 da 2,75 milyon m³, 2011'de ise 1,18 milyon m³ daha az taze su tüketmiştir. Buna göre Tüpraş, 2009 yılında işlenen ham petrol başına 1,28 m³/ton taze su tüketimi gerçekleştirirken, bu oran 2010'da 0,92 m³/ton'a, 2011'de ise 0,91 m³/ton'a düşürülmüştür.

Su geri kazanım çalışmalarıyla, geçmiş dönemden bugüne süregelen geri kazanım oranındaki artış raporlama döneminde de devam etmiştir. Tüpraş 2009 yılında su ihtiyacının %36'sını geri kazanılmış suyla karşılayırken bu oran 2010 yılında %39,17, 2011'de ise %37,05 olarak gerçekleşmiştir.

Su geri kazanım performansının artışında süreç iyileştirmelerinin yanında atık su arıtma tesislerinde gerçekleştirilen uygulama ve yatırımların da büyük rolü bulunmaktadır. Bu çalışmalar sayesinde bir yandan su geri kazanım miktarı yükselirken diğer taraftan deşarj edilen atık su, ilgili yasal mevzuatta belirtilen limit değerlerin çok altında kirlilik yüklerine ulaştırılarak doğal alıcı ortama deşarj edilmektedir. Bu kapsamda Tüpraş rafinerileri, 2010 yılında 10,03 milyon m³, 2011 yılında 10,27 milyon m³ atık suyu, yasal izinlerde belirtilen limit değerlere ve doğal alıcı ortama uygun olarak deşarj etmiştir.

İzmit ve İzmir Rafinerileri'nde Kostik Nötralizasyon Üniteleri

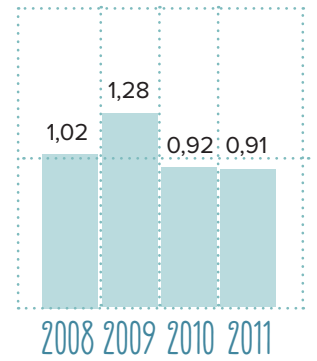
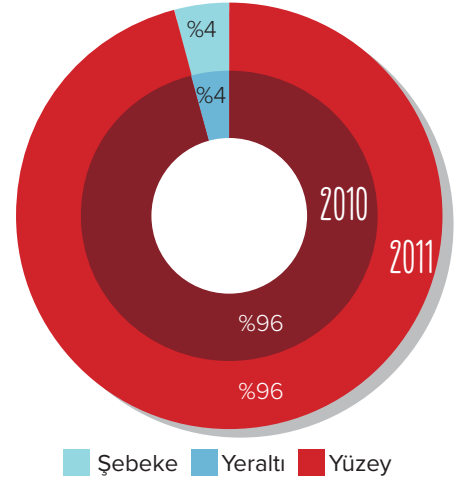
2011 yılında İzmir ve İzmit Rafinerileri'nde devreye alınan Kostik Nötralizasyon Üniteleri'yle oluşan kirliliğin nötrale edildikten sonra atık su arıtma tesislerine aktarılması sağlanmaktadır. Ünite sayesinde kirliliğin COD değeri düşürülerek kirlilik yükü azaltılmış, H₂S, merkaptan, fenol ve naftenik asit içeriğinin ayrıştırılmasıyla koku oluşumu ve hidrokarbon kayıpları önlenmiştir.

Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik

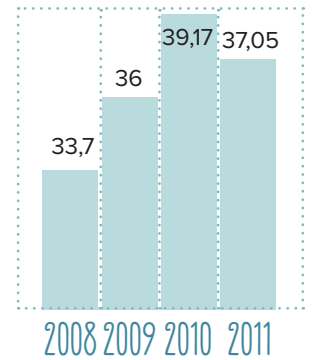
Tüpraş, rafineri operasyonlarının doğal alanlara ve buralarda yaşayan canlılara olumsuz bir etki yaratmamasını garanti altına almak için çalışmalar yapmaktadır. Bu amaçla, öncelikle potansiyel riskler tespit edilmekte, bu risklere karşı tedbirler alınarak çevresel etkiler sürekli ölçülmekte ve kontrol altında tutulmaktadır. Risk bazlı yöntemlerle hazırlanan müdahale planlarıyla acil durumlara karşı sürekli hazırlıklı hali korunmaktadır.

Tüpraş üretim tesisleri fiziki etki alanı içinde 1. derece doğal sit alanı, çevre koruma alanı, RAMSAR ya da benzeri sulak alanlar bulunmamaktadır. Fiziki yatırım kararları alınırken bu gibi özel statülü alanlardan uzak olunmasına özellikle dikkat edilmektedir. Çevre yönetim yaklaşımı ve alınan önlemlerle, raporlama döneminde Tüpraş operasyonlarından dolayı doğal çevre ve canlı türleri üzerinde belirgin bir olumsuz etki oluşmamıştır. Tüpraş, biyoçeşitlilik üzerinde oluşabilecek çevresel etkilerin azaltılmasına yönelik olarak üretim tesisleri ve iş süreçlerinin yanında birçok farklı faaliyet yürütmektedir. Üretim süreçlerinde oluşan atıkların bertarafında geri kazanımın ön plana çıkarılması, çevre yatırım ve eğitim faaliyetleriyle çalışanlar, iş ortakları ve toplumun çevre yönetimi bilgi ve bilincini geliştirmesi, ağaçlandırma faaliyetleriyle biyoçeşitlilik değerinin artırılması, ürün spekti ve Ar-Ge çalışmalarıyla ürünlerin çevresel etkisinin azaltılması hedeflenmektedir.

Kaynağına Göre Su Kullanım Oranı

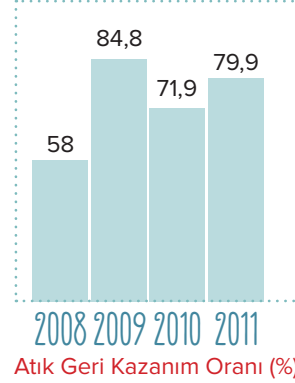
İşlenen Ham Petrol Bazında Su Kullanımı (m³/ton)

Su İhtiyacının Geri Kazanım Karşılama Oranı (%)

Katı Atık Yönetimi

Tüpraş'ın atık yönetiminde takip ettiği ilkeler, atık miktarının azaltılması, oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak öncelikle geri kazanılması, geri kazanılamayan atıkların lisanslı firmalar tarafından türüne uygun yöntemlerle bertaraf edilmesinin sağlanmasıdır. Tüpraş operasyonları sonucu 2010 yılında oluşan 58,5 bin ton atığın %71,9 oranında geri kazanımı sağlanmıştır. 2011 yılında ise oluşan atık miktarı 28,9 bin ton düzeyine gerilemiş, bu miktarın %79,9'u geri kazanılmıştır. Geri kazanılamayan atık türleri ise, yasal düzenlemelerde belirtilen norm ve yöntemlerle lisanslı kuruluşlarca bertaraf edilmiştir. Böylelikle üretim süreçlerinden kaynaklanan atıkların bertaraf sürecinde de çevresel etkisi minimum düzeyde tutulmaktadır.

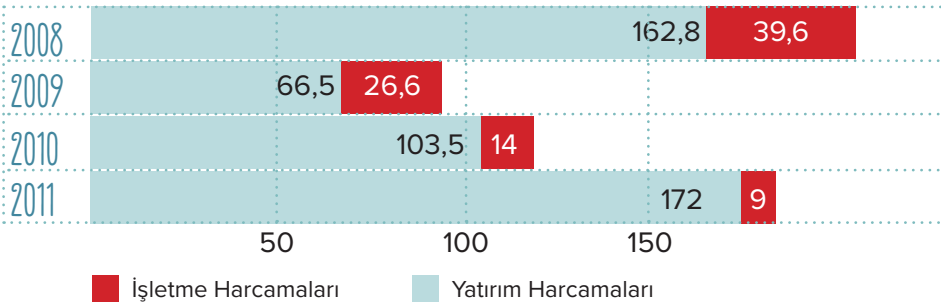
Çevre Eğitim ve Yatırımları

Çevre eğitimleri yönetsel yaklaşımın en etkin şekilde hayata geçirilmesi ve paydaşların çevre bilincinin geliştirilmesinde verimli bir yöntem olarak görülmektedir. Bu amaçla Tüpraş, başta çalışanlarının olmak üzere, iş ortakları ve toplum genelinin katılımını amaçlayan çevre eğitim faaliyetleri yürütmektedir. Bu kapsamda Tüpraş 2010 yılında 13.385 katılımcıya toplam 70.526 kişi*saat, 2011 yılında ise 14.523 katılımcıya 56.813 kişi*saat çevre eğitimi vermiştir.

	Çalışanlar		İş Ortakları		Toplum	
	Katılımcı Sayısı	Kişi x Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi x Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi x Saat
2010	3.638	34.925	7.503	23.259	2.244	12.342
2011	3.400	26.668	9.184	27.622	1.939	2.523

Tüpraş, çevre yönetiminin verimli biçimde yürütülmesi, çevresel etkinin azaltılmasına yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi için her yıl önemli ölçüde finansal kaynağı çevre harcamalarına ayırmaktadır. Bu kapsamda Tüpraş 2010 yılında toplam 117,5 milyon TL, 2011 yılında ise 181 milyon TL çevre harcaması gerçekleştirmiştir.

Çevre Harcamaları (milyon TL)

Ağaçlandırma Çalışmaları

Tüpraş doğal hayatın korunup geliştirilmesine yönelik olarak her yıl ağaçlandırma çalışmaları yürütmektedir. Önceliğin rafineri sahalarının bulunduğu bölgelere verildiği bu çalışmalarla yıllar içinde önemli ölçüde orman arazisinin doğaya kazandırılması sağlanmıştır.

	2009	2010	2011
Dikilen Fidan Sayısı	3.638	34.925	14.158
Giderilen CO ₂ Emisyonu (ton) ³	3.400	26.668	4.672

3 Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonunun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi Flora ve Botanik Parkı Tüpraş'ın, 2010 yılında Kırıkkale Rafinerisi'nin çevresel etkilerinin ölçülmesi ve negatif etkilerin azaltılması amacıyla yürütülen çalışma kapsamında hayata geçirilmiştir. 2012 yılında tamamlanacak olan ve Kırıkkale Üniversitesi Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi ve TEMA Kırıkkale İl Temsilciliği işbirliğiyle gerçekleştirilen projede 50 gönüllü görev almaktadır. Proje kapsamında 2011 yılında kurulan "Tüpraş Kaya Bahçesi"ne proje gönüllülerinin başışladığı 98 adet süs bitkisi ve fidan dikildi.

"Tükettiğimiz Oksijeni Üretiyoruz" Projesi ile Kırıkkale Rafinerisi Sosyal Tesisleri'nde konaklayan her konuk için 2008 yılından beri fidan dikilmektedir. Proje kapsamında gönüllülük esasına dayalı olarak fidan üretimi yapılmakta, konuklar için üretilen fidanlar her yıl Kırıkkale Üniversitesi yerleşkesinde yer alan TEMA-Tüpraş Ormanı'na dikilmektedir. Proje kapsamında bugüne kadar toplam 28.822 adet fidan dikilmiştir.

Dünya Çevre Günü'nde 2.000 Fidan

2011 yılı Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında TEMA Vakfı'na 2.000 adet karaçam fidanı bağışlanmıştır. Tüpraş Genel Müdürlüğü'nde kullanılan şirket araçlarının CO₂ emisyonlarının sıfırlanması için ise Şanlıurfa Hatıra Ormanı'na 1.945 adet fidan dikilmiştir.

Ceviz Fidanı Ağaçlandırma Projesi

Raporlama döneminde Tüpraş, Karamürsel İlçesi'nin köylerinin kalkınması ve ağaçlandırılması için ceviz ağacı fidanı dikim projesini başlatmıştır. Tüpraş çalışanlarının katılımıyla yürütülen kampanyayla Senaiye Köyü'ne 100 adet ceviz ağacı fidanı dikildi. Projeye toplam 3.650 ceviz ağacının dikilmesi planlanmaktadır. Dikilen ceviz ağaçlarının ürün satışından elde edilen gelir, ekonomik güçlükten dolayı okula gidemeyen öğrencilerin eğitim masraflarının karşılanmasında kullanılacaktır. Proje'nin yönetim süreçleri ve ürün gelirlerinin planlanan alanlarda kullanılmasını yerel halkın katılımıyla kurulan komisyon denetlemektedir.

Yaz Meyvelerini Veriyor, Biz Çekirdeklerini Topluyoruz Kampanyası

Topraklarımızın yılda 743 milyon tonunu erozyon ile kaybediyoruz. Bu kaybın yaşamsal tehlikesinin farkında olan Tüpraş İzmit Doğa Kulübü, 2011'de "Yaz Meyvelerini Veriyor, Biz Çekirdeklerini Topluyoruz" kampanyasını başlattı. Kampanyayla tohum olarak kullanılmak üzere bir milyon meyve çekirdeği toplanmış, İzmit Rafinerisi çalışanları da 2 milyon ağaç tohumu başışlayarak projeye destek olmuştur.

İnsana Bakış

Birçok farklı değişkenin üzerinde rol oynadığı rafinaj sektöründe kalıcı başarının anahtarı nitelikli insan kaynağıdır. İnsan haklarının korunup yüceltildiği, güvenli, emniyetli, kişisel ve mesleki gelişimin desteklendiği bir iş ortamı oluşturmak en büyük yatırımı insana yaparak şirket hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak nitelikli bir işgücüne sahip olmak Tüpraş'ın insana bakışını en iyi tanımlayan ilkelerdir. Bu bakışla Tüpraş, işgücünü küresel rekabette kalıcı üstünlük haline dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Tüpraş insan kaynaklarına ilişkin süreçleri, insan onurunu, fiziki ve sosyal bütünlüğünü ön planda tutarak, adil, eşitlikçi, objektif, sistematik yöntemlerle, risk ve fırsatların değerlendirilmesine dayalı bir bakış açısıyla yönetmektedir. Yönetim süreçleri, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ve OHSAS 18001 Standardı başta olmak üzere, uluslararası düzeyde kabul görmüş normlara, yasal düzenlemelere uygun olarak düzenlenmekte, uygulamalar ve performans sonuçları sürekli takip edilip, şirket içi ve bağımsız denetim süreçlerine tabi tutulmaktadır. Tüm rafinerilerde örgütlenmiş olan İnsan Kaynakları Birimleri ve İş Emniyeti ve Kalite Birimleri'nin yanında çalışanların yönetime katılımının sağlandığı başta İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları olmak üzere çeşitli kurul ve çalışma grupları, Çalışan ve Sendika Temsilcilikleri, karar, planlama, saha uygulaması ve performans değerlendirme süreçlerinde aktif rol üstlenmektedir.

Gerçekleştirdiklerimiz

- + Kadın çalışan sayısı %18 arttı.
- + 300.000 kişi x saat'e yakın çalışan eğitimi gerçekleştirildi.
- + Çalışan Bağlılığı Araştırması gerçekleştirilerek iyileştirme planları yapıldı.
- + Değişiklik Yönetimi uygulamasına başlandı.
- + İş İzni Sistemi İyileştirme Projesi'ne başlandı.
- + İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerileri'nde Taşeron Takip Sistemi devreye alındı.
- + Sağlık Risk Değerlendirme çalışması gerçekleştirildi.

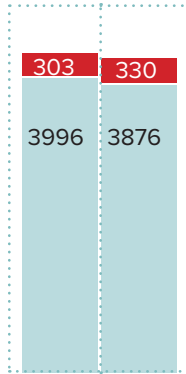
Yeni Hedefler

- Performans hedef kartlarına yetkinlik boyutlarının da dahil edilmesi
- Ara dönem performans değerlendirme görüşmeleri uygulamasına başlanması
- Kurumsal Kültür Gelişim Projesi'nin başlatılması
- Çalışan eğitim uygulamalarının geliştirilmesi
- Oryantasyon sürecinin iyileştirilmesi

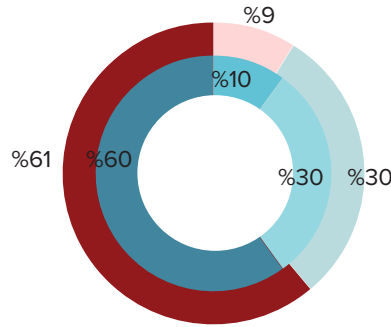
Çalışan Sayısı

	2010	2011
Mavi Yakalı	3.468	3.319
Beyaz Yakalı	831	887
Toplam	4.299	4.206

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

İnsan Hakları

Tüpraş, insan haklarının korunup yüceltildiği bir iş ortamının sürdürülebilir bir insan kaynağının teşkil edilebilmesinde ön koşul olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle Tüpraş tüm faaliyetlerinde evrensel insan haklarına uygun biçimde hareket eder, hiçbir biçimde insan hakları ihlallerine taraf olmaz, etki alanı içinde insan haklarının geliştirilmesine destek verir. Bunun bir uzantısı olarak tüm Tüpraş faaliyetlerinde BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin ilgili hükümlerine uygun hareket edilir, özde çalışma koşullarının tedarikçi ve iş ortakları tarafından da benimsenmesi beklenir. Kurulan iş ilişkilerinde bu noktaya özellikle dikkat edilir.

Türkiye'nin sendikalaşma oranı en yüksek şirketlerinden biri olan Tüpraş, toplu sözleşme, sendikalaşma ve örgütlenme hakkını desteklemektedir. Tüpraş çalışanları, serbestçe ve yöneticilerinden izin almaksızın, yasal çerçevede kurulmuş olmak kaydıyla sendikaların, sivil toplum örgütü ve girişimlerin kurucusu ya da üyesi olabilirler. Çalışanların sivil toplum örgütlerine katılımları desteklenmektedir. Çalışanların katılımcı ve örgütlü hareket etme bilinci, şirket çalışmalarının yanı sıra sosyal kulüplerin, çalışan gönüllülüğünün ve sosyal sorumluluk projelerinin gelişiminde de olumlu etkiler üretmektedir. Bu kapsamda, Tüpraş'ın tüm mavi yakalı çalışanları toplu iş sözleşmesi kapsamında olup şirket genelinde sendikalık oranı %79'dur. Raporlama döneminde 38 Tüpraş çalışanı sendika yönetiminde görev almıştır. Tüm beyaz yakalı çalışanlar ise belirsiz süreli iş akdi kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir. Sektörel niteliklerden ötürü yarı zamanlı ya da mevsimlik çalışan bulunmamaktadır.

Zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamaların, ya da bu uygulamaları çağırabilecek durumların Tüpraş dahilinde var olması mümkün değildir. Tüpraş iş ortağı ve tedarikçilerinin de bu ilkeleri benimsemeleri zorunludur. Hizmet ve ürün satın alma sözleşmelerinde de bu gibi durumlar açıkça düzenlenmektedir. Tedarikçiler ziyaret yöntemiyle bu konulara yönelik olarak denetlenmektedir.

Tüpraş, çalışanlarına yönelik uygulama ve işlemlerinde adil ve eşit muamele etmeyi taahhüt eder. İşe alım sürecinden başlamak kaydıyla çalışanlara yönelik tüm süreçlerde objektif kriterler temel alınarak hareket edilir. Tüm çalışanlara cinsiyet, yaş, din, etnik köken veya herhangi başka bir kişisel özelliğine bakılmaksızın eşit olanaklar sunulur, ayrımcılık ya da bunu çağırıştırarak herhangi bir muamele yapılması önlenir.

Türk iş hayatının genelinde kadın emeği gerektiği düzeye ulaşmamakla birlikte, rafinaj sektörünün nitelikleri ve çalışma koşulları da düşünüldüğünde toplam işgücü içinde kadın emeğinin sahip olduğu payın artırılmasında çeşitli zorluklar bulunmaktadır. Tüpraş, işe alım ve istihdam süreçlerinde kadın çalışanlara eşit olanaklar sunmanın yanında, kadınların rafinaj sektöründe çalışmayı tercih etmelerini özendirici mesleki eğitim faaliyetlerinde bulunmakta, staj olanakları sunmakta ve başta doğum izni süreleri olmak üzere bir takım yasal haklar kadın çalışanların lehine genişletilerek uygulanmaktadır. Sağlanan kariyer olanakları ve haklar neticesinde raporlama döneminde de Tüpraş, geçmiş yıllara kıyasla kadın istihdamını sayısal ve oransal olarak artırmayı başarmıştır. Buna göre 2009 yılında Tüpraş işgücünün %6,8'ine denk gelen 279 kadın çalışan istihdam edilmişken 2011 yılında toplam 330 kadın çalışan istihdam edilerek işgücü içindeki oran %7,9'a yükseltilmiştir.

Tüpraş, iş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı, eşit işe eşit ücret ilkesinin benimsendiği bir ücretlendirme politikası uygulamaktadır. Fazla mesai, performans primi ve benzer ödemelerle farklılıklar oluşmakla birlikte, tüm Tüpraş çalışanlarına, aynı işi yaptıkları sürece eşit ücret ödenmektedir. Ücret artışlarında çeşitli ücret piyasa araştırmaları ve performans değerlendirme sonuçları baz alınmaktadır.

Güvenlik ve İnsan Hakları

Tüpraş faaliyet ve sosyal yaşam sahalarının güvenliği, ilgili yasalar çerçevesinde gerekli eğitimden geçirilmiş lisanslı güvenlik personeli tarafından yürütülmektedir. Tüpraş güvenlik personelinin tümü işe başlamadan önce, genel mesleki gerekliliklerin yanında, şirket güvenlik prosedürleri ve insan hakları konularını içeren eğitim programına tabi tutulmaktadır. Güvenlik personeli belirli sıklıklarla tekrar eğitimlerine tabi tutularak mesleki bilgi, beceri ve davranış nitelikleri geliştirilmektedir. Raporlama döneminde, 348 güvenlik personeline toplam 6.816 kişi*saat mesleki gelişim eğitimi verilirken bunun 1.742 saati insan hakları ve etkili iletişim konularında gerçekleştirilmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Tüpraş, başta çalışanları olmak üzere, iş sahalarında bulunan tüm paydaşlarının sağlık ve emniyetinin güvence altına alınmasını ön planda tutmaktadır. Bu amaçla tüm iş süreçlerinde teknik yeterlilik ve yönetsel sistem bakımından en ileri emniyet koşulları sağlanmaktadır.

Tüpraş iş sağlığı ve güvenliği yönetiminin temel dayanağı Tüpraş SEÇ-K Politikası'dır. SEÇ-K Politikası gereği tüm rafinerilerde sağlık ve güvenlik süreçleri OHSAS 18001 Standardı uyarınca gerçek-

leştirilmekte, periyodik aralıklarla sertifikasyon yenilenmektedir.

İş Güvenliği

Karmaşık iş süreçleri ve işlenen malzemelerin niteliklerinden dolayı rafineriler, emniyet ve sağlık risklerine karşı duyarlı işletmelerdir. Tüpraş'ın dinamik iş süreçleri sonucu sürekli oluşan yeni durumlara karşı iş sağlığı ve güvenliği yönetimi sürekli öğrenme ve risk değerlendirme çalışmalarıyla hazırlık halini geliştirmektedir. Risk Değerlendirme Tablosu (RDT), Tehlike ve Etkileri Yönetim Süreci (TEYS), Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama (OSAR), Müteahhit SEÇ Yönetim Sistemi başta olmak üzere 41 farklı şirket içi çalışma prosedürü ve standardı takip edilerek, uluslararası ölçekte kabul görmüş birçok farklı türde risk değerlendirme sistematigi kullanılarak emniyet riskleri bertaraf edilmektedir. Bu önlemlere rağmen ortaya çıkan durumların ardından etkin raporlama ve analiz süreçleriyle öğrenme sağlanmakta, bir daha yaşanmasının önüne geçilmektedir.

	2008	2009	2010	2011
Kaza Sıklık Oranı	3,6	2,5	1,7	2,2
Kaza Şiddet Oranı	104	73	57	83
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	0	0

Raporlama döneminde iş emniyeti sistemlerinin geliştirilmesi adına belirgin ölçüde ilerleme kaydedilmiştir. Dönem içinde ilk olarak İzmir Rafinerisi'nde hayata geçirildikten sonra tüm rafinerilere yaygınlaştırılan Değişiklik Yönetimi uygulamasıyla, rafineri birimlerinin organizasyon, iş süreçleri, personel, ekipman, prosedür ve yasal düzenlemelerde gerçekleşecek değişiklikler durumunda risk değerlendirmelerini yapıp uyum çalışmalarının hızla hayata geçirilmesi güvence altına alınmaktadır. Diğer taraftan 2011 yılında başlatılan SEÇ Yetkinlik Yönetimi süreciyle anahtar görev yapan Tüpraş çalışanlarının teknik emniyet konusundaki bilgi ve bilinç düzeyi geliştirilmektedir. 2011 yılında başlatılan ve 2013 yılına kadar tümüyle hayata geçirilecek olan diğer bir projeye Tüpraş İş İzin Sistemi'nin dünya çapında en iyi uygulamalar arasında yer alacak bir yapıda geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Tüpraş, iş sağlığı ve güvenliği konusunda kendi çalışanlarıyla birlikte faaliyet sahalarında görev yapan tüm müteahhit ve onlara bağlı alt yüklenici firmaların performansının da kontrol ve gelişimini sağlayan sistemler oluşturmaktadır. Bu amaçla geliştirilen Müteahhit SEÇ Yönetim Sistemi'nin yanında, 2011 yılında Taşeron Takip Sistemi de İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerileri'nde devreye alınmıştır.

Eğitim faaliyetleri, Tüpraş çalışanlarının iş güvenliği konusunda bilgi, hazırlık ve farkındalığının artırılmasında önemli bir yere sahiptir. Eğitim programlarında nitelikli içerik yapısı ve katılımcı uygulama anlayışı benimsenerek faaliyet etkinliği artırılmaktadır. Eğitim programında kullanılan Tüpraş İş Güvenliği Eğitim Film, Uluslararası İş Güvenliği Kongresi'nde gerçekleştirilen yarışmada ödüle layık görülmüştür.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

	2010	2011
Katılımcı Sayısı-Tüpraş Çalışanları	3.484	3.279
Katılımcı Sayısı-İş Ortağı Çalışanı	8.037	8.934
Eğitim Saati-Tüpraş Çalışanı (kişixsaat)	33.241	23.888
Eğitim Saati-İş Ortağı Çalışanı (kişixsaat)	31.061	25.969

Bu kapsamda raporlama döneminde Tüpraş çalışanlarına toplam 57.129 kişi*saat eğitim verilmiştir. Bu sayede Tüpraş çalışanlarına kişi başına ortalama 13 saatin üzerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir. Dönem içinde gerçekleştirilen toplam 57.030 kişi*saat eğitim faaliyetine müteahhit ve iş ortakları çalışanlarından toplam 16.971 katılım sağlanmıştır.

Çalışan Sağlığı

Tüpraş, çalışanlarının mesleki ve genel anlamda hastalıklara karşı korunmasını, bu sayede çalışma verimliliğinin devamlılığını sağlamayı hedeflemektedir. Bu amaçla gerçekleştirilen periyodik kontrolleri, eğitim çalışmaları, sağlık hizmetleri ve aşılama gibi önleyici tedbirlerin yanında, 2011 yılında Sağlıkta Risk Değerlendirme Rehberi ve İzmit Rafinerisi Jenerik Tehlike Listesi hazırlanmış, ünite ve çalışan bazında detaylı risk tespit çalışmaları başlatılmıştır.

Çalışan sağlığının korunması konusunda da eğitim faaliyetleri önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu kapsamda, Tüpraş sağlık hizmet personeli tarafından ilk yardım, kanserden korunma, ergonomi, görme ve işitme sağlığı alanlarında verilen eğitimlere Tüpraş çalışanlarının yanında, müteahhit firma çalışanları ve çalışan yakınları da katılmaktadır. Raporlama döneminde düzenlenen toplam 11.723 kişi*saat eğitim faaliyetine toplam 1.640 kişilik katılım sağlanmıştır. Alınan tedbirler sonucunda raporlama döneminde Tüpraş ve müteahhit firma çalışanları arasında mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır.

Çalışan Gelişimi

Tüpraş kalıcı rekabet gücünün gelişmiş işgücüyle oluşacağına inanarak en önemli yatırımını insana yapmaktadır. Bu kapsamda, Tüpraş çalışanlarının mesleki ve kişisel gelişiminin sürekli artırılmasına yönelik olarak performans değerlendirme, kariyer planlama ve eğitim uygulamaları hayata geçirilmektedir. Yetiştirilmiş insan kaynağının Tüpraş'a olan bağlılığını ve memnuniyetini artırmak için çalışanların şirket yönetim süreçlerinde beklenti ve önerileriyle söz sahibi olmasını sağlayacak katılım süreçleri geliştirilmekte, beklentiler doğrultusunda çalışma ortamı ve sosyal yaşam standartları geliştirilmektedir.

Performans ve Kariyer Yönetimi

Tüpraş çalışanlarının performansı, kurumsal ölçekten tüm kademelerdeki çalışanlara yayılan bir hedef sistemiyle yıllık planda değerlendirilmektedir. Beyaz yakalı çalışanların performans değerlendirmesinde çok boyutlu hedef kartı sistemi kullanılmaktadır. Buna göre yıl başlangıcında çalışan ve yöneticilerin birlikte gerçekleştirdikleri hedef belirleme görüşmeleriyle dönemsel performans beklentileri tespit edilir. Yıl içinde hedef takip görüşmeleriyle gerçekleşme düzeyi kontrol edilir; yılsonunda ise dönem sonuçları değerlendirilir. Beyaz yakalı çalışanlar, hedef kapanış görüşmeleriyle dönemsel performans sonuçlarına yönelik geri bildirim alırlar. Bunun yanında şirket üst yönetiminin katılımıyla rafinerilerde gerçekleştirilen hedef yayılım toplantılarında mavi yakalı çalışanlara da dönem sonuçları ve gelecek dönem hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlanır.

Gelecek dönemde gerçekleştirilmesi planlanan yeniliklerle performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, çok boyutlu performans kartlarına yetkinlik boyutunun da eklenmesi planlanmaktadır.

Performans Değerlendirme Sistemi'ne bağlı olarak yürütülen Kariyer Planlama süreçleriyle gelecek dönemlerde Tüpraş'ın yönetiminde rol üstlenecek genç yöneticilerin gerekli yetkinliklerle donatılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 2011'de gerçekleştirilen Değerlendirme Merkezi uygulamasına 94 Tüpraş çalışanı katılmıştır.

Mesleki ve Kişisel Gelişim

Eğitim Katılım Sayısı (kişi)

	MAVİ YAKA	BEYAZ YAKA	KADIN	ERKEK	TOPLAM
2010	6.452	1.921	578	7.795	8.373
2011	6.517	4.057	1.409	9.165	10.574

Toplam Eğitim Sayısı (kişi x saat)

	MAVİ YAKA	BEYAZ YAKA	KADIN	ERKEK	TOPLAM
2010	115.939	37.173	9.986	143.126	153.112
2011	81.319	62.908	20.831	123.396	144.227

Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati

	MAVİ YAKA	BEYAZ YAKA	KADIN	ERKEK	TOPLAM
2010	33	45	33	36	36
2011	25	71	63	32	34

Tüpraş çalışanlarının mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, bireysel yetkinliklerinin güçlendirilmesi için çeşitli eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. İşe alımla birlikte verilen temel mesleki ve oryantasyon eğitimleri ve bunların dönemsel tekrarlarının yanında, iş süreçlerine ve kariyer planlama faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan yetkinlik ihtiyaçlarına yönelik birçok eğitim olanağından tüm Tüpraş çalışanları eşit fırsat ilkesi kapsamında faydalanmaktadır.

Raporlama döneminde toplam 297.339 kişi*saat eğitim faaliyeti gerçekleştirilirken, son 2 sene içinde mavi yakalı çalışanlara ortalama 58 saat, beyaz yakalı çalışanlara ise 116 saat eğitim verilmiştir. Aynı dönem içinde kadın çalışanlar ortalama 96 saat eğitim alırken erkek çalışanların ortalama eğitim saati 68'dir. Kariyer Yönetimi kapsamında gerçekleştirilen Liderlik Gelişim Programı'na raporlama döneminde 334 kişiyle katılım sağlanarak toplam 11.072 kişi*saat eğitim verilmiştir. Gelecek dönemde Değerlendirme Merkezi uygulaması sonuçlarıyla belirlenen Tüpraş çalışanlarının Koç Üniversitesi Executive MBA Programı'na katılmaları hedeflenmektedir.

Çalışan Katılımı

Tüpraş için çalışanların görüş ve önerilerinin öğrenilerek uygulamaların bu yönde geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bu amaçla İş Sağlığı Güvenliği Kurulları ve Kalite Yönetimi Çalışma Grupları gibi organların yanı sıra çeşitli katılım araçlarından faydalanılmaktadır. Bu araçların başında Tüpraş Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (TTÖS) ve Rafine Öneriler Sistemi (RÖS) gelmektedir. TTÖS, çalışanların şirket hedeflerine katkı sağlayacak başarı, davranış ve çabalarının ön plana çıkarılması, motive edilmesi ve bu sayede çalışan bağlılığının artırılmasını amaçlamaktadır. Rafine Öneriler Sistemi ise Tüpraş çalışanlarının iş süreçleri ve uygulamaları hakkında iyileştirme önerileri geliştirmesini destekleyerek yaratıcılık ve katılımlarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Rafine Öneriler Sistemi sayesinde Tüpraş çalışanları 2010 yılında 458, 2011 yılında ise 511 yeni uygulama önerisi geliştirmişlerdir.

En Başarılı Koçlular Yine Tüpraşlılar

Koç Topluluğu çalışanlarının yıl içinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerin çeşitli kategorilerde değerlendirildiği En Başarılı Koç'lular yarışmasında Tüpraş çalışanları 2010 yılında da ödüllendirildiler.

Tüpraş çalışanlarından oluşan proje ekibi, Dizel Kükürt Giderme Ünitesi üzerinde gerçekleştirdikleri uygulama ile fuel oil üretiminde kullanılan ara ürünlerin daha değerli hafif ürünlere dönüştürülmesini sağladılar. Dünyada ilk kez gerçekleştirilen uygulamanın yaratıcıları olan Tüpraş çalışanları Beyaz Yaka Yaratıcı Yenilikçiler kategorisinde En Başarılı Koçlu Ödülü'ne sahip oldular.

Tüpraş İzmit Rafinerisi Enerji Başmühendisliği koordinasyonu ile tüm operasyonel grupların birlikte gerçekleştirdiği uygulamalar sonucunda Enerji Yoğunluğu Endeksi değerinin düşürülmesi sağlanmıştır. Birçok farklı birim personelinin işbirliği geliştirilerek elde ettikleri başarı sonucunda, Tüpraş çalışanları Beyaz Yaka İşbirliği Geliştirilenler kategorisinde En Başarılı Koçlu Ödülü'ne layık görüldüler.

13 Tüpraş çalışanının kurduğu tiyatro kulübü, çalışmalarına rafinerilerde oyunlarını sahneye koyarak başladılar. Tiyatro Kulübü, Tüpraş toplumsal kalkınma projelerinin ana hedef kitlesi olan öğrencilerin sosyal yaşantısını geliştirmek adına Tüpraş Çocuk Tiyatrosu'nun kurulmasını sağladı. Tüpraş Çocuk Tiyatrosu, MLMM ve Şemsiye Hareketi gibi Tüpraş projelerine verdiği katkının ardından, ÇYDD ve TEV gibi eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği gerçekleştirdi. Gösterilerden elde ettikleri gelirle öğrencilere burs olanakları sunuldu. Sorumlu çalışmaları sonucunda Tüpraş Tiyatro Grubu, 2010 yılı En Başarılı Koç'lular Özel Ödülü'ne layık görüldü.

Tüpraş'ın sunduğu çalışma ortamı hakkında çalışanların görüşlerinin elde edilip iyileştirme alanlarının belirlenmesi amacıyla 2006 yılından bu yana Çalışma Hayatı Değerlendirme Anketi çalışması yürütülmektedir. 2011 yılından itibaren, değerlendirme yöntemlerindeki gelişmeye bağlı olarak bu uygulama yerine Çalışan Bağlılığı Anketi uygulaması benimsenmiştir. 2011 yılında gerçekleştirilen ilk uygulama sonucunda Tüpraş genelinde çalışan bağlılığı endeksi puanı 59 olarak ölçülmüştür.

Tüpraş çalışanlarının mesleki faaliyetleri dışında, sosyal yaşamda aktif ve sorumlu bireyler olmaları, yaşadıkları bölgelerde toplumsal gelişimin hızlandırılmasına yönelik birçok projede gönüllü faaliyetlerde bulunmalarını bir kurum kültürü haline getirmiştir. Bu doğrultuda Tüpraş çalışanları, çevre, eğitim, kültür-sanat, spor, sosyal yardım ve daha birçok konuda örgütlenerek toplumsal gelişimde önemli bir rol oynarlar. Tüpraş çalışanlarının bu türden inisiyatiflerini Tüpraş Sosyal Etkinlik Kulüpleri'ne dönüştürmelerini sağlayarak desteklemektedir. Bunun yanında çalışanlar Tüpraş'ın gerçekleştirdiği toplumsal gelişim projelerinde de planlayıcı ve uygulayıcı roller üstlenirler. Bu kapsamda 2010 yılında 252, 2011 yılında ise 279 Tüpraş çalışanı gönüllü faaliyetlere katılmışlardır. Bu faaliyetlerde çalışanların yanında tüm paydaşların desteğinin sağlanması da hedeflenmektedir. Bu anlayışla son 2 yılda gönüllülük faaliyetlerine katılım toplamda 1.467'ye ulaşmıştır.

Çalışanlara Sunulan Olanaklar

Tüpraş Ücretlendirme Politikası gereği, çalışanlar sektörde rekabetçi ölçüde ücretlendirilmekte, ücretler genel düzeyinin pazar araştırmalarıyla elde edilen sektör ortalamalarının üzerinde olduğu görülmektedir. Tüpraş çalışanları baz maaşlarının dışında performansa dayalı ücretlendirme uygulamasıyla da ek gelir elde etmektedir.

Tüpraş çalışanları resmi sosyal güvenlik sistemi kapsamında bulunmaktadır. Tüpraş geçmiş dönemlerde olduğu gibi raporlama döneminde de faaliyet gösterdiği illerde en yüksek miktarda prim ödemesi gerçekleştirerek Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödüllendirilmiştir. Tüpraş, çalışanlarına resmi sosyal güvenlik sisteminde ek olarak sağlık ve emeklilik sigortası olanakları da sunmaktadır. Uygulanan sağlık sigortasından çalışanların aile üyeleri de faydalanabilmektedir. Çalışanlara sunulan emeklilik sigortası ise Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından yönetilen bir emeklilik fonudur. 35 yaş altı tüm çalışanlar bu haktan faydalanırken, 35 yaş üstünde Tüpraş'ta çalışmaya başlayanlar için katılım tercihe bağlıdır. Çalışan katkı payları her yıl Vakıf tarafından çalışan ücretleriyle orantılı olarak belirlenmekte, Tüpraş bu sisteme üye olan her çalışan için çalışan payı tutarı kadar işveren katkı payını fona ödemektedir. Bu kapsamda Tüpraş 2010-2011 yıllarında işveren katkı payı olarak 77 milyon TL üzerinde ödeme gerçekleştirmiştir. Fon üyelerine ayrıca mesken edinme ve çeşitli ihtiyaçlarına yönelik olarak finansman desteği de sağlamaktadır. Fon yönetimi tümüyle profesyonel organlar tarafından yürütülmekte olup üyelere çeşitli durumlara karşı risk teminatı verilmekte, emeklilik ve üyeliğin sonlandırılması durumlarında toplu ödeme ya da emekli aylığı tahsis edilmektedir.

Sosyal güvenlik sisteminin dışında Tüpraş çalışanları lojman olanaklarından da faydalanmaktadır. Konut tahsisinde öncelik teknik çalışanlara verilirken, çalışanın kıdemi bir öncelik unsuru olmaktadır. Lojman olanaklarına paralel olarak çalışan yakınlarının sosyal yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik birçok ek hizmet sağlanmaktadır. Çalışan yakınlarının da faydalanabileceği sosyal aktivite ve spor olanaklarının yanında çocukların eğitim faaliyetlerini kolaylaştırıcı hizmetler sunulur, yaz döneminde yaz okulu programları düzenlenir. Bunun yanında Tüpraş çalışanları KoçAilem Programı kapsamında Koç Holding'e bağlı şirketlerin sunduğu ürün ve hizmetlerden avantajlı olarak faydalanmaktadır. Tüpraş çalışanları emekli olduktan sonra da KoçAilem Programı'ndan ve sosyal faaliyet olanaklarından faydalanmaya devam etmektedir.

Toplumsal Bakış

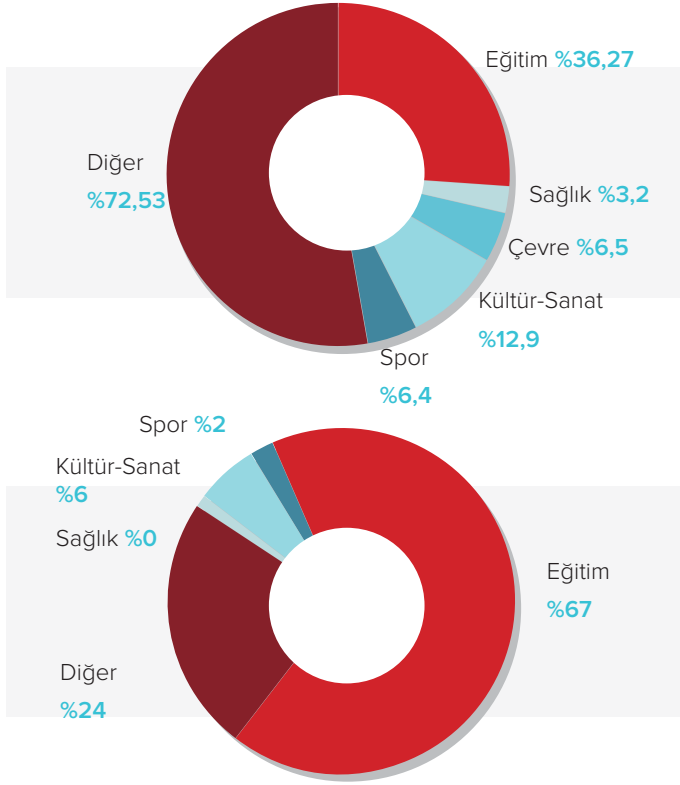
Tüpraş, yarattığı enerjiyle faaliyet gösterdiği coğrafyada yaşayan toplumun yaşam kalitesini ve refah düzeyinin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya yönelik çalışmalarını hayata geçirmektedir. Toplumsal gelişimin hedeflendiği yatırımlar planlanırken faaliyet bölgelerinin kalkınma önceliklerinin yanı sıra periyodik olarak gerçekleştirilen Kurumsal İtibar ve Algı Araştırması sonuçları dikkate alınarak paydaş beklentilerine en etkin yanıtın verilmesi sağlanır. 2011 yılında gerçekleştirilen araştırma kapsamında 1.394 paydaş ile görüşülmüş, kurumsal, toplumsal ve çevresel kriterler geçmiş dönem sonuçları ve emsal şirket performanslarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Gerçekleştirilen çalışmalarla elde edilen sonuçlar doğrultusunda Tüpraş, toplumsal kalkınma alanındaki hedeflerini, toplumun geniş kesimlerinin refah düzeyini oluşturan eğitim, sağlık, spor, kültür-sanat ve çevre gibi temel çalışma konularına yönlendirmektedir. Bu alanlarda, faaliyet gösterilen bölgeler başta olmak üzere Türkiye genelinde proje faaliyetleri yürütülmekte, başka kuruluşlar tarafından oluşturulan girişim ve projelere finansal, aynı ya da operasyonel destek sağlanmaktadır.

Tüpraş proje çalışmalarının yanında ortak faaliyet alanlarında faaliyet gösteren kurumları bağış ve sponsorluk yoluyla destekleyerek toplumsal gelişim yatırımlarının etki alanını genişletmektedir. Bu kapsamda Tüpraş, bağlı olduğu Koç Topluluğu'nun kurumsal vakfı olan Vehbi Koç Vakfı başta olmak üzere birçok sivil toplum kuruluşunun çalışmalarına destek olmaktadır. Bu amaçla Tüpraş, 2010 yılında toplumsal yatırımlara 8,34 milyon TL, 2011 yılında ise 12,56 milyon TL kaynak aktarmıştır.

Alanlara Göre Bağış ve Sponsorluk Bütçesi (%)

Tüpraş, köklü proje ve yatırım geçmişi dolayısıyla bu alanda uzmanlaşmış, deneyimli ve yüksek nitelikli insan kaynağına sahip bir organizasyondur. Bu nedenle, toplumsal gelişimin desteklenmesine yönelik çalışmalara, finansal kaynakların yanı sıra bilgi, deneyim ve diğer organizasyonel kaynaklar da yönlendirilmektedir. Toplumsal proje çalışmalarında da, faaliyet alanlarında hayata geçirilen proje ve yatırımlarda takip edilen profesyonel yaklaşım izlenir. Belirli bir stratejik bütünlüğü olan, maliyet-fayda değerlendirmesi yapılan, çalışan gönüllülüğü ve paydaş katılımının sağlandığı çalışmalar gerçekleştirilerek bölgenin, ülkenin ve genel olarak dünyanın sorunlarına yönelik sonuçları ölçülebilen çözümler üretilmesi hedeflenir.

Eğitime Destek

Şemsiye Hareketi: Yüz Güler Yüz

2008 yılında Batman Rafinerisi çalışanlarıncı geliştirilen Şemsiye Hareketi - 100 Güler Yüz Projesi'nin hedef kitlesi, yoğun göç alan Batman'da; ekonomik sorunlar, eğitimsizlik ve yetersiz düzeyde aile ilgisi nedeniyle topluma uyum sorunları yaşayan, sosyal becerileri düşük öğrenciler, çocuklarına yeterli destek sağlayamayan aileler, kişisel ve mesleki gelişim, ergen psikolojisi konularında farkındalık yaratacak kaynaklara erişim olanakları kısıtlı olan öğretmenler olarak belirlenmiştir. Şemsiye Hareketi, bu hedef kitlenin kentsel yaşama uyum sağlmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. İlk olarak Batman Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, okul müdürleri, öğretmenler, köy muhtarları ile işbirliği yapılarak Batman'da hayata geçirilen proje, 2009 yılında diğer rafinerilere de yaygınlaştırılmıştır. Raporlama döneminde İzmit Rafinerisi'nde Yüz Güler Yüz öğrencilerinin katılımıyla çeşitli

etkinlikler düzenlendi. Tüpraş çalışanları etkinliklerin düzenlenmesinde gönüllü olarak toplam 264 kişi*saat çalışmıştır.

2011 yılında İzmir Rafinerisi 100 Güler Yüz Şemsiye Hareketi Gönüllüleri, Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) ile 16 hafta süren bir işbirliği geliştirdi. TEGV'in, Okuma Odası, Düşler Atölyesi, Çocuklarla Satranç, Bilgi Benim İşim, Basketbol Gönüllüleri, Oyunlarla Spor, Tiyatro gibi ücretsiz sunduğu atölyeler ile 7 okuldan 40 öğrencinin sosyal yaşamlarının geliştirilmesi amaçlandı.

23 Nisan Batman Çocuk Şenliği

Çocuklara alternatif ve eğlenceli bir bayram yaşatmayı amaçlayan 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği, Şemsiye Hareketi Projesi etkinliklerinden biri olarak Batman'da başlatıldı. Batman Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Çevre Okul Yönetici ve Öğretmenleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Tüpraş çalışanları ve ailelerini bir araya getiren uygulama 2009 yılında bağımsız bir projeye dönüştürüldü.

2010 yılında, 55'i Tüpraş çalışanı olmak üzere, STK gönüllüleri ve katılımcı 5 okulun öğretmenlerinden oluşan 150 kişilik gönüllü ekibinin çalışmalarıyla gerçekleştirilen Tüpraş 23 Nisan Batman Çocuk Şenliği'ne, çevre okullardan gelen 1.800 çocuk ve 250 Tüpraş çalışanı çocuğu katıldı. 2011 yılında ise 40 kişilik gönüllü ekibi ve 80 öğretmenin desteği ile gerçekleştirilen şenliğe 10-12 yaş aralığında 2.000 çocuk katıldı.

Hayatın Ortasında Kitap

Körfez Kaymakamlığı, Körfez Belediye Başkanlığı ve Tüpraş arasında imzalanan sözleşmeyle hayata geçirilen proje ile, bölgede gelişmiş ülke istatistiklerinin çok gerisinde olan okuma alışkanlığının artırılması ve T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yayınları ile köy halkının tarımsal faaliyetlerinde bilimsel yöntemlerden yararlanmaları amaçlanmıştır. Projede Kocaeli İli Körfez İlçesine bağlı 16 köy ile bu köylere bağlı 4 mezrada kitaplıklar ve okuma alanları oluşturuldu. Her bir kitaplığa 251 eserden oluşan okuma setleri bağışlanarak toplam 5.020 kitap okuyucusuyla buluşturuldu.

Ağrı İli İlköğretim Okullarına 100 Temel Eser

Ağrı Valiliği ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile ortaklaşa yürütülen projeye, Ağrı'da yaşayan ilköğretim öğrencilerinin dünya klasikleriyle buluşturulması amaçlanmıştır. Proje kapsamında ilköğretim okullarına Millî Eğitim Bakanlığı onaylı 44 eseri içeren toplam 900 kitap dağıtıldı.

Ateşböceği İşletme Sponsorluğu

Tüpraş, raporlama döneminde de Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın Gezici Öğrenim Birimleri'nin işletme sponsorluğunu üstlenmeye devam etti. Çalışma kapsamında 5 Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi, 2008 yılından bu yana toplam 43.593 çocuğa ulaştı. Her çocuğun birçok farklı alanda 12 saatlik eğitim aldığı Ateşböcekleri 170 gönüllünün desteğiyle faaliyetlerini sürdürmüştür.

Maket Rafineri ve Uygulama Laboratuvarı Projesi

Batman Rafinerisi'nin üniversite-sanayi işbirliği kapsamında Batman Üniversitesi ile 3 senedir sürdürdüğü Maket Rafineri ve Uygulama Laboratuvarı Projesi, 27 Mayıs 2011 tarihinde tamamlandı. Proje'nin son uygulama yılında 264 öğrenciye 1.056 adam*saat eğitim verilmiştir.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi

Koç Holding'in Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle 2006 yılında Mesleki-Teknik Eğitimi Özendirme Programı kapsamında başlattığı Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM) Projesi, 81 ilde, 250 okulda, 8.000 meslek lisesi öğrencisine staj destekli eğitim bursu, istihdam önceliği ve koçluk sağlayarak hem eğitime hem de istihdama destek oluyor.

Proje kapsamında Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi günümüze kadar 4 meslek lisesi ile birlikte çalışarak 150'nin üzerinde öğrenciye burs ve staj imkanı sağladı. İzmit Rafinerisi, 2011 çalışmaları kapsamında 88 bursiyer, 10 öğretmen, 4 meslek lisesi koçunun katılımıyla elektrik elektronik bölümü öğrencilerinin mesleki eğitimlerine katkıda bulunmak amacıyla Elektrik-Elektronik Fuar Gezisi düzenlendi. Projeye destek veren kamu kuruluşları, sivil toplum temsilcileri ve okul temsilcileri, 131 bursiyer ve 6 meslek lisesi koçunun katılımıyla gerçekleşen mezuniyet töreninde 32 dönem bursiyeri, mezuniyet sertifikalarını aldı. İzmir Rafinerisi MLMM gönüllüleri ise 2011 yılında Aliağa METEM ve Çınarlı Meslek Lisesi'nden 20 MLMM bursiyerine özgeçmiş hazırlama eğitimi verdi. Mardinli MLMM bursiyerinin Mardin Derik Isıs Köyü İlköğretim Okulu için başlattığı kitap kampanyasına Tüpraş destek verdi.

2011 MLMM etkinlikleri kapsamında, Kırıkkale Rafineri Müdürü ev sahipliğinde gerçekleşen buluşmada Kırıkkale'de MLMM Projesi'ne destek veren yerel yöneticiler, VKV temsilcileri, projeye katılan okulların yöneticileri ve öğretmenleri ve 93 MLMM bursiyeri bir araya geldi.

Batman Rafinerisi'nin 2011'de düzenlediği Bahar Festivali'ne MLMM öğrencileri de katıldı. Dönem çalışmaları, Sorumlu Vatandaşlık, Hedef Belirleme, Özgüven, Ekip Çalışması, Proje Yönetimi, CV Hazırlama, Zaman Yönetimi eğitimleriyle sürdü. Eğitimlere 83 öğrenci ve 10 öğretmen katıldı.

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi

2000 yılında T.C. Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) anlaşmasının imzalanması ile başlayan çalışmanın amacı, Türkiye'de mesleki eğitimi işgücü niteliğini artırmaktır. 2007'de Tüpraş ve Milli Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Tüpraş-MEGEP Protokolü'yle başlayan işbirliği kapsamında kimya endüstrisinin rafinaj ve petrokimya işkollarında ihtiyaç duyulan teknik işgücünün yetişmesine katkı sağlamak hedeflenmiştir.

MEGEP ve MLMM kapsamında ulaşılan öğrenci sayısı

2011 faaliyetleri kapsamında İzmit İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Yöneticileri, proje sorumlusu öğretmenler ile projeye destek veren Tüpraş çalışanları, haftada 2 gün İzmit Rafinerisi'nde eğitim alan

	2010	2011
Mesleki Eğitim Verilen Öğrenci Sayısı	132	499
Toplam Stajyer Sayısı (Lise)	690	901
Toplam Stajyer Sayısı (Üniversite)	922	843

20 lise son sınıf öğrencisi ile öğle yemeğinde buluştu. Aynı dönemde 23 öğrenci haftada 2 gün Kırıkkale Rafinerisi'nde eğitim almaya devam etti. Eğitim programı dahilinde 18 gönüllü Tüpraş çalışanı, uzmanlık alanlarıyla ilgili olarak öğrencilere ders verdi. Batman Rafinerisi'nin 2011 Bahar Festivali'nin bu yılki konukları arasında MEGEP öğrencileri de vardı.

Koç Üniversitesi Burs Programları

Koç Üniversitesi ile 2011'de imzalanan protokol çerçevesinde düzenlenen Sosyal Bilimler Doktora Üstün Başarı Burs Programı kapsamında, beşeri ve sosyal bilimler alanında eğitim gören doktora öğrencilerinin ilk dört yıllık çalışmalarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Beş yıl süreyle programa her yıl iki öğrencinin dahil edilmesi hedeflenmektedir.

2011 yılında başlatılan bir diğer eğitim destek çalışması da Anadolu Bursiyerleri Programı'dır. Program kapsamında, Koç Üniversitesi'nin çeşitli programlarında öğrenim gören ve eğitim ücretini ödemekte güçlük yaşayan öğrencilere öğrenim süreleri boyunca destek sağlanması hedeflenmektedir.

Çevreye Destek

Mutlu Atıklar - Aliağa'da Ambalaj Atıklarını Ayrıştırma Hareketi

İzmir Rafinerimizde ambalaj atıklarının ayrıştırılmasını sağlamak ve

geri kazanılmasına yardımcı olmak fikriyle ortaya çıkan projenin hedef kitlesi okul öncesi çocuklar, ilk ve orta öğretim öğrencileri, öğretmenleri, aileleri ve Aliağa Halkıdır. Proje kapsamında raporlama döneminde çeşitli kamu ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa on beş etkinlik düzenlenmiştir. Proje ile;

- 22 ton ambalaj atığı toplanarak 2.400 m² orman arazisi kurtarılmış,
- 2010 yılında 1.220 öğrenciyeye ambalaj atıkları ayrıştırma eğitimi verilmiş,
- 2011 yılında çeşitli etkinliklerle 5.740 öğrenciyeye ulaşılmış,
- 1.000 çocuk gerçekleştirilen kıyı temizliği, uçurtma şenliği, atık kağıt ve uçurtma atölyelerinde çevre bilinci edinmiş,
- 477 ev hanımına ulaşılarak farkındalık oluşturulmuş ve
- 9 ambalaj atığı konteyneri Aliağa Kazım Dirik Mahallesi'ne kazandırılmıştır.

Kültür ve Sanata Destek

Batman Çocuk ve Gençlik Tiyatrosu Festivali'ne Destek

Batman'da yaşayan gençlere kendilerini ifade etme, farklı bakış açısı kazandırma, düşünsel becerilerini geliştirme olanağı sağlamak amacıyla ortaya çıkan Batman Çocuk ve Gençlik Tiyatrosu Festivali 5 yıl sürecek bir projedir. Festival kapsamında düzenlenen yarışmaya, Lise Tiyatro Kulüpleri, ortaya koydukları oyunlarla katılarak çeşitli kategorilerde ödüllendirilmektedir. Festivale 10 liseden öğretmen ve öğrenciler katılmaktadır.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Ressam Neriman Oyman Sergisi

Kadın hakları ihlallerine dikkat çekmek amacıyla Kocaeli Barosu Kadın Hakları Komisyonu öncülüğünde, Kocaeli Valiliği İl Özel İdaresi ve Tüpraş'ın desteğiyle 8-16 Mart 2010 tarihleri arasında Kocaeli Valiliği Güzel Sanatlar Sergi Salonu'nda Ressam Neriman Oyman'ın kişisel sergisi gerçekleştirildi. Sergiyi günde ortalama 200 kişi ziyaret etti.

Kocaeli Üniversitesi Film Şenliği

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Sinema Televizyon Bölümü öğrencilerinin önderliğinde 11-13 Mayıs 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilen şenlik kapsamında konferans, söyleşi, film eleştirileri, film gösterimleri, ödüllü senaryo yarışmaları düzenlenmektedir. Tüpraş, ekipman ihtiyaçlarını karşılayarak Kocaeli Üniversitesi Film Şenliğine destek olmuştur.

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Sponsorluğu

Tüpraş kültürel mirasın tanıtılıp korunarak geleceğe taşınmasını desteklemek amacıyla raporlama döneminde, Aktüel Arkeoloji Dergisi'nin yayın sponsorluğunu üstlenmiştir. Aktüel Arkeoloji Dergisi, tarihi miras bakımından çok zengin bir coğrafya olan Türkiye'de yayınlanan tek ulusal arkeoloji dergisi olma özelliğini taşımaktadır.

Urartu Doğu'da Değişim

Tüpraş, Yapı Kredi Yayınları işbirliğiyle başlattığı ve 10 eserden oluşacak olan Anadolu Uygarlıkları Kitap Dizisi'nin ilk kitabı "Urartu: Doğu'da Değişim" in ilk tanıtımını Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde, ikinci tanıtımını ise Van Kalesi eteklerinde gerçekleştirdi. Yaşadığımız topraklarda iz bırakmış köklü uygarlıklar hakkında kaynak kitap niteliği taşıyan "Urartu - Doğu'da Değişim" ile başlayan bu dizi; Frigya, Aphrodisias, Hititler, Kültepe, Lidya, Grek, Roma, Bizans ve Selçuklular üzerine hazırlanacak kitaplarla devam edecektir.

Spora Destek

Batman Engelliler Spor Kulübü Koşuyor

2006 yılında kurulan ve 26 lisanslı sporcusu bulunan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Liginde mücadele ediyor. Kulüp, raporlama döneminde de başarılarıyla kamuoyunda adından söz ettirdi. Sporcular, Tüpraş logosunu taşıdıkları formalarıyla elde ettikleri performanslarla engel tanımadıklarını göstermeyi sürdürdü.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü Gençleri Spora Kazandırıyor

Tüpraş Batman Rafinerisi çalışanlarının inisiyatifiyle 1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda gelişme olanağı sağlıyor.

8-19 yaş arası 80 sporcuyu bünyesinde bulunduran kulüp, çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde etti. Sadece alt yapıda sporcu yetiştiren Batman Tüpraşspor Kulübü bünyesinden birçok futbolcu daha sonra profesyonel spor kulüplerinde yer alma başarısı gösterdi.

Aliağa Gençlik ve Spor Kulübü Derneği ve Körfez Belediyespor Kulübü Derneği de dönem içinde Tüpraş tarafından desteklenen spor kulüpleri arasında yer almaktadır.

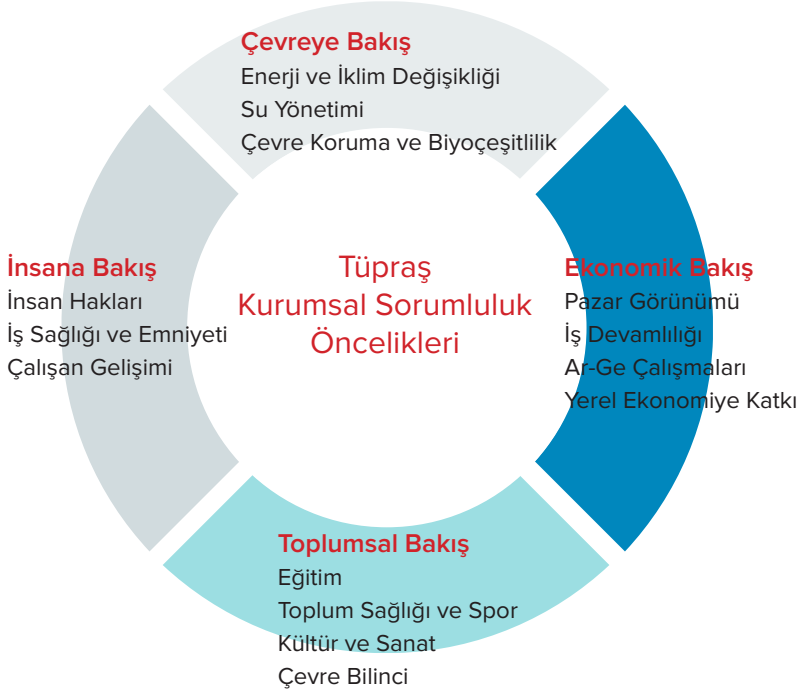
Kurumsal Sorumluluk Yönetimi

Başta raporlama çalışmaları olmak üzere, kurumsal sorumluluk uygulamalarının sistematik yöntemlerle gerçekleştirilmesi konusunda Türk iş dünyası içinde öncü rol oynayan Tüpraş, şirketlerin en öncelikli sorumluluğunun kurumsal sürdürülebilirliğin sağlanması olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle, kurumsal sorumluluk yönetiminin temel hedefi, Tüpraş'ın sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. Kurumsal sürdürülebilirlik ise karlılığın, operasyonel devamlılığın, toplumsal güvenilirliğin geliştirilmesinin yanında faaliyet gösterdiğimiz toplumun sürdürülebilir kalkınmasının desteklenmesine karşı sorumlulukla tarif edilmektedir. Dolayısıyla, Tüpraş kurumsal sorumluluk yönetiminin kapsamını, belirlenen risk ve sorumluluk alanlarına yönelik politika, strateji, organizasyon ve uygulamalar oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen çalışmalarda şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir anlayışın benimsenmesi ise yönetim yaklaşımına yön veren temel ilkedir.

Önceliklendirme Çalışmaları

Tüpraş kurumsal sorumluluk yönetimi kapsamını, risk, sorumluluk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla belirlenmiş öncelikli performans alanları oluşturmaktadır. Tüpraş kurumsal sorumluluk öncelikleri, bu ilkelere dayalı olarak kurgulanmış sistematik yöntemlerle belirlenmektedir. Kurumsal öncelikler belirlenirken organizasyon genelinde yer alan iş birimlerinin temsilcilerinin katılımıyla Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu oluşturulur. Çalışma Grubu, kurumsal sürdürülebilirliğin sağlanmasında etkili olacak sosyal, çevresel ve ekonomik alanlarda tespit edilmiş konuları değerlendirerek öncelik verilmesi gereken alanları tespit eder. Bu çalışmalar sırasında şirket dışı uzman görüşlerinden de faydalanılır. Elde edilen sonuçlar ışığında çalışmalar yönlendirilir. Yayınlanan kurumsal sorumluluk raporlarında da öncelikli alanlarda gerçekleştirilen uygulama ve performans sonuçlarına yer verilir.

Her raporlama döneminde öncelikli konu portföyü uzmanlar tarafından değerlendirilir. Yapılan değerlendirmelerde, dönem içinde yaşanan gelişmelerin öncelikli alanlar üzerinde değişiklik doğuracak bir etkisi bulunması ihtimali ortaya çıktığı durumlarda önceliklendirme süreci tekrar gerçekleştirilerek güncellenmektedir. Raporlama döneminde gerçekleştirilen değerlendirmelerde, Tüpraş kurumsal sorumluluk öncelikleri portföyünde belirgin bir değişiklik oluşturacak şartların oluşmadığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle genel içerik korunmakla birlikte, geçtiğimiz dönem raporlama sürecinde elde edilen deneyim ışığında konu portföyü optimize edilerek daha etkin bir yönetim ve raporlama amaçlanmıştır.

Tüpraş, paydaşları arasında eşit muamele ilkesini kabul etmekle birlikte her konu her paydaş grubu için aynı önemi taşımayabileceğinden gerçekleştirilen çalışmalarda, kurumsal sorumluluk önceliklerinin yanında ilgili paydaş grupları da ele alınmaktadır. Konu önceliklendirmeye özdeş yöntemler kullanılarak kurumsal sorumluluk raporlarının öncelikli hedef okuyucu kitlesini oluşturan paydaş grupları tespit edilmektedir.

Risk Yönetimi ve İç Denetim

Şirketlerin faaliyetlerini sürdürdükleri ortamı oluşturan çok sayıda değişken, şirket varlıkları, operasyonel devamlılığı ve faaliyet meşruiyeti üzerinde çeşitli etkiler oluşturur. Bu etkiler organizasyonlar için risk ve fırsatlar oluşturma potansiyeline sahiptir. Tüpraş, maruz kalma potansiyeli bulunan riskleri önceden algılayıp etkin biçimde yöneterek fırsata dönüştürmeyi amaçlayan, proaktif bir risk yönetim anlayışını benimsemektedir. İç denetim çalışmaları ise bu sürecin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Tehlike Riskleri	Finansal Riskler	Ticari Riskler	Operasyonel Riskler	Stratejik Riskler
Yangın	Döviz Kuru	Hammadde Fiyatları	Çevre	Müşteri Tercihleri/ Tüketim Trendleri
İş Kazası	Likidite	Ürün Fiyatları	Tedarik/Taşıma	Hukuk
Deprem	Faiz	Müşteri Kredileri	Ürün Özellikleri	Politik
Sel				
Terör ve Sabotaj				

Erken uyarı ve takip sistemleriyle desteklenen Tüpraş Risk Yönetim Modeli, beş temel, on yedi alt başlıkta şekillenmektedir. Kurumsal sorumluluk öncelikli alanlarına yönelik risk unsurları da aynı ileri risk yönetim prosedürleriyle yönetilmektedir. Tüpraş risk yönetim metodolojisi hakkında detaylı bilgiye 2011 Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Paydaşlarımıza karşı temel sorumluluklarımızdan biri olarak gördüğümüz, adil, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışının sürdürülmesinde etkin bir iç denetim uygulaması büyük önem taşır. Bu anlayışla Tüpraş, Uluslararası İç Denetim Standartları, Tüpraş Etik İlkeleri ve diğer şirket politika ve prosedürlerinin ışığında şekillendirilen proaktif bir iç denetim metodolojisini uygulamaktadır. Takip edilen prosedürler doğrultusunda, mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suistimal ana başlıklarında denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Kapsam ve sıklığı ilgili standartlara uygun biçimde tasarlanan planlara göre aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık düzenlerde denetim faaliyeti yürütülmektedir. Planlı denetimlerin yanında, gelişen ihtiyaçlara göre şekillendirilen ad-hoc denetim uygulamaları da gerçekleştirilmektedir.

Yasalara karşı tam uyumu hedefleyen Tüpraş, doğrudan ya da dolaylı olarak taraf olduğu tüm gönüllü inisiyatiflere karşı taahhütleri de uyum çalışmaları kapsamında değerlendirmektedir. Bu nedenle uyum düzeyi iç denetim çalışmalarına da konu olmaktadır. Bunun en temel örneğini Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi oluşturmaktadır. Bağlı olduğumuz Koç Holding'in tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin öngördüğü tüm çalışma normları Tüpraş için de bağlayıcı olarak değerlendirilmekte, denetim çalışmalarında Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uyum düzeyi de incelenmektedir. Çeşitli iş süreçlerine yönelik olarak takip edilen OHSAS 18001, ISO 14001 gibi sistem standartları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Ancak sistem standartlarına uygunluk bağımsız denetim şirketleri tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda sertifikalandırılmaktadır.

Raporlama döneminde, tedarikçilere yönelik olarak Satınalma birimi tarafından gerçekleştirilen denetim çalışmalarında artış kaydedilmiştir. Bu kapsamda 2010 yılında 15 tedarikçi denetim sürecinden geçmişken bu sayı 2011'de 122'ye çıkarılmıştır. Tedarikçi denetim prosedürlerinde, üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi unsurlar da değerlendirilmektedir. Denetimler sonucunda beklenen koşulların yerine getirilmemesi ya da çalışma ilkelerine aykırılık nedeniyle kontratı iptal edilen tedarikçi bulunmamaktadır.

Paydaş Katılımı

Tüpraş katılımcı bir yönetim anlayışını benimsemekte, paydaş beklentilerine karşı yanıt verebilir olmak adına faaliyetlerinin karar alma ve uygulama süreçlerinde paydaş görüşlerini değerlendirmektedir. Etkin bir paydaş katılım sürecinin oluşturulması adına Tüpraş, gerekli öğrenme araçlarını hayata geçirmekte, öğrenme süreçlerinin devamlılığını sağlamaktadır. Faaliyet sonuçlarına yönelik olarak paydaş gruplarının şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda bilgilendirilmesi ve geri bildirimlerinin elde edilmesi sağlanmaktadır.

Tüpraş ortak hedefler doğrultusunda birçok paydaş grubuyla işbirlikleri geliştirir, ortak projeler hayata geçirir. İşbirliği kurulacak ya da ortak proje çalışması yapılacak paydaş gruplarına karar verilirken, öncelikle ortak bir anlayışın bulunmasına, şeffaf ve açık bir iletişimin teşkil edilmiş olmasına ve Tüpraş'la özdeş etik çalışma normlarını benimsemiş olmasına önem verilir. İlgili tarafların işbirliği veya ortaklığa konu olan projenin gerçekleştirilmesine yönelik bilgi, deneyim, organizasyonel yapı ve kaynağa sahip olması dikkate alınmaktadır.

Paydaş İletişim Araçları

Çalışanlar

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Çalışan Bağlılığı Araştırması (yıllık), İç İletişim Toplantıları (yıllık), Performans Değerlendirme Toplantıları (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), İç Bilgilendirme Duyuruları (anlık), Toplumsal Projeler (sürekli), Sosyal Etkinlik Kulüpleri (sürekli), Rafine Öneriler Sistemi (sürekli), Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli) ve Kurumsal Portal (sürekli)

Pay Sahipleri ve Yatırımcılar

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Genel Kurul Toplantıları (yıllık), Ara Dönem Faaliyet Raporları (üç aylık), Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları (anlık), Roadshow ve Yatırımcı Sunumları (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Analist Sunumları ve Telekonferanslar (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Müşteriler

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Müşteri Memnuniyeti Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Müşteri Portalı (sürekli), Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

İş Ortakları ve Tedarikçiler

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Tedarikçi Memnuniyet Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Toplum

Algı ve İtibar Araştırmaları (2 yıllık), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), Medya (basın açıklamaları)

Dolaylı Çalışanlar

Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Sendikalar

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Toplantı ve Görüşmeler (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Sivil Toplum Kuruluşları

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Üyelikler (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Eğitim Kurumları

Ar-Ge Ortaklıkları (proje bazında), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Altyapı ve Eğitim Destekleri (talep üzerine), Yüksek Lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Medya

Sürdürülebilirlik Raporu (iki yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Basın Toplantıları ve Bültenleri (anlık), İnternet Sitesi (sürekli)

Yerel Halk

İtibar ve Algı Araştırmaları (2 yıllık), Medya (Basın açıklamaları), Bilgilendirme Metinleri (talep üzerine) Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Raporlama Döneminde Aktif Katılım Sağlanan Kuruluşlar

Yönetim Kurulu veya Meslek Komiteleri'nde Yer Alınan Kuruluşlar

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Kalite Derneği, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Kocaeli Sanayi Odası, Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası, Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Üye Olunan Kuruluşlar

Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, Batman Ticaret ve Sanayi Odası, Körfez Ticaret Odası, Aliağa Ticaret Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Enerji Verimliliği Derneği, Türk Dış Ticaret Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, Türk Bilişim Derneği, Türkiye Kojenerasyon Derneği, EUROĞIA Derneği, Koç Yönder, Deniz Temiz Turmepa, İzmit Yelken Kulübü Spor Derneği

Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller

Ocak 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Birincilik Ödülü (Batman Rafinerisi) Üçüncülük Ödülü (İzmir Rafinerisi)
Nisan 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	İMMİB İhracatın Yıldızları Ödülleri İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Sektör Birinciliği Ödülü
Mayıs 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	SGK Ödülleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı En Yüksek ve Düzenli Sigorta Primi Ödeyen Kuruluş (Tüm Rafineriler)
Mayıs 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	KSO Şahabettin Bilgisu Çevre Ödülleri Kocaeli Sanayi Odası Büyük Ölçekli Kuruluş Kategorisi Çevre Projesi Teşvik Ödülü (İzmit Rafinerisi)
Temmuz 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Fortune En Büyük 500 Şirketi Araştırması Fortune Dergisi Türkiye'nin En Büyük Şirketi
Temmuz 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu
Ağustos 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Capital 500 Büyük Özel Şirket Araştırması Capital Dergisi Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi
Kasım 2010,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Platts Insight Magazine Global Enerji Şirketleri 250 Araştırması Platts Insight Magazine 250 Global Enerji Şirketleri Sıralamasında 96. Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Bölgesi Enerji Şirketleri Sıralamasında 37. Rafinaj ve Pazarlama Sektörü Global Sıralamasında 6.
Mart 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	En İyi Uygulama Güvenli Bakım Örnekleri Ödülü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü & Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı En İyi Güvenli Bakım Uygulama Örneği

Nisan 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	İMMİB İhracatın Yıldızları Ödülleri İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Sektör Birinciliği Ödülü
Mayıs 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	İhracat Rekortmenleri Akdeniz İhracatçı Birlikleri Birincilik Ödülü
Haziran 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	En Büyük 100 Şirket Araştırması Ege Bölgesi Sanayi Odası Ege Bölgesi'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu (İzmir Rafinerisi) Ege Bölgesi'nin En Çok İhracat Yapan İkinci Kuruluşu (İzmir Rafinerisi)
Temmuz 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Fortune En Büyük 500 Şirketi Araştırması Fortune Dergisi Türkiye'nin En Büyük Şirketi İhracat Kategorisi'nde En Büyük İkinci Şirket
Temmuz 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	KSO Şahabettin Bilgisu Çevre Ödülleri Kocaeli Sanayi Odası Takdir Beratı (İzmit Rafinerisi, Sosyal Sorumluluk Bilinci, Yerel Yönetimlerle İşbirliği Geliştirme ve Çevre Korunma Alanındaki Çalışmaları)
Temmuz 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu İhracat Kategorisinde Türkiye'nin En Büyük İkinci Sanayi Kuruluşu Türkiye'nin En Karlı Üçüncü Sanayi Kuruluşu
Ağustos 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	Capital 500 Büyük Özel Şirket Araştırması Capital Dergisi Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi İhracat Kategorisinde Türkiye'nin En Büyük Üçüncü Özel Şirketi
Eylül 2011,	Organizasyon: Düzenleyen: Elde Edilen Başarı:	En İyi İş Güvenliği ve Emniyet Film Ödülleri 19. Uluslararası İş Sağlığı Kongresi 8. Multimedya ve Film Festivali En İyi İş Güvenliği ve Emniyet Filmi İkinciliği

Performans Verileri	2008	2009	2010	2011
Operasyonel Performans				
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	24.208,00	16.975,00	19.552,00	20.896,00
Üretim Rafinaj (bin ton)	22.780,00	15.968,00	18.797,00	20.209,00
Satış (bin ton)	25.957,00	21.521,00	22.401,00	23.897,00
Ürün Dış Satımı (bin ton)	6.112,00	3.308,00	4.795,00	5.152,00
Ürün Dış Alımı (bin ton)	2.931,00	5.828,00	3.980,00	4.214,00
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	68,60	73,60	72,35	71,16
Kapasite Kullanım Oranı (%)	86,00	69,00	77,10	79,90
Ekonomik ve İdari Performans				
Net Satışlar (milyon Amerikan doları)	23.353,00	13.118,00	17.424,00	24.682,00
Faaliyet Karı (milyon Amerikan doları)	984,00	654,00	683,00	1.181,00
Vergi Öncesi Kar (milyon Amerikan doları)	421,00	653,00	617,00	918,00
Vergi Sonrası Kar (milyon Amerikan doları)	331,00	522,00	490,00	740,00
FAVÖK (milyon Amerikan doları)	1.099,00	779,00	830,00	1.329,00
Net Borç (nakit) (milyon Amerikan doları)	215,00	(653,00)	(1955,00)	585,00
Öz Kaynak Karlılığı (ROE) (%)	11,00	22,00	19,00	30,00
Net Çalışma Sermayesi (milyon Amerikan doları)	202,00	283,00	286,00	359,00
Yatırım Harcamaları (milyon Amerikan doları)	395,00	189,00	177,00	628,00
Hisse Başına Kar (TL)	1,73	3,24	2,94	4,96
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	2,31	2,50	2,98	3,93
Hisse Başına Temettü Net (TL)	1,97	2,14	2,53	3,34
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.975,00	18.336,00	19.941,00	23.147,00
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	8,20	8,34	8,56	8,62
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BB	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	164	214	206,72	257,07
Yurtiçi	64	78	94,61	112,61
Yerli İmalat	27	19	12,19	22,29
Yurtdışı	73	117	99,92	122,17
Yerel Alım Oranı (%)	55,49	45,33	51,66	52,48
Çevresel Performans				
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	76.432,10	64.418,64	61.666,38	69.126,87
Doğalgaz	18.052,51	14.623,62	20.365,38	29.475,62
Fuel Oil	34.137,86	29.176,97	17.905,18	12.598,45
Fuel Gaz	21.231,46	17.821,43	20.711,89	24.240,37
Kok	3.010,25	2.796,62	2.683,92	2.812,42
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	220,88	419,46	311,62	445,87
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	76.652,98	64.838,10	61.978,00	69.572,74
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	-	-15,72	-4,27	12,10
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/Ton)	3,20	3,80	3,20	3,30
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri	116,10	122,10	106,10	104,00
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	36,00	52,00	65,00	92,00

Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)	977,78	10.891,44	3.154,86	3.052,97
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	19,40	50,50	91,42	187,52
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (Ton CO ₂ e)	106.870,00	542.253,00	308.599,00	316.955,00
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	24,63	21,64	18,02	18,96
Yeraltı Kaynağı	0,80	0,6	0,65	0,00
Yüzey Kaynağı	23,83	21,04	17,37	18,29
Şebeke	0,00	0	0,00	0,67
Su Tüketimindeki Değişim (%)	9,41	-12,14	-16,73	5,22
İşlenen Ham Petrol Bazında Su Kullanım Oranı (m ³ /Ton)	1,02	1,28	0,92	0,91
Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m ³)	12,33	11,32	11,60	11,16
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	33,70	36,00	39,17	37,05
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)	9,89	10,32	10,03	10,27
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	35.588,00	46.306,00	49.923,11	28.991,52
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	29.168,00	36.638,00	40.228,88	17.998,52
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	6.420,00	9.668,00	9.694,23	10.993,00
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar				
Düzenli Depolama (ton)	11.562,00	10.008,00	5.205,71	4.242,00
Yakma (ton)	3.355,00	564,00	479,04	879,00
Geri Dönüşüm (ton)	20.671,00	35.734,00	44.238,36	23.367,00
Diğer (ton)	0,00	0,00	0,00	503,52
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	58,00	84,80	71,90	79,90
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	114.092	10.272	3.383	14.158
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	44.343,80	3.390,00	1.116,00	4.672,00
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	202,38	93,10	117,42	180,94
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	-	-	70.526,10	56.813,00
Tüpraş Çalışanı	-	-	34.924,80	26.668,00
Müteahhit Çalışanı	-	-	23.259,30	27.622,00
Toplum	-	-	12.342,00	2.523,00
Sosyal Performans				
Toplam Eğitim (kişi x saat)	251.121,00	135.177,00	153.112,00	144.227,00
Kadın	-	-	9.986,00	20.831,00
Erkek	-	-	143.126,00	123.396,00
Beyaz Yaka	77.090,00	49.653,00	37.173,00	62.908,00
Mavi Yaka	174.031,00	85.524,00	115.939,00	81.319,00
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	57,50	32,70	36,00	34,00
Kadın	-	-	33,00	63,00
Erkek	-	-	36,00	32,00
Beyaz Yaka	96,00	65,00	45,00	71,00
Mavi Yaka	49,00	25,00	33,00	25,00
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	46.708,00	33.389,00	64.302,00	49.857,00
Tüpraş Çalışanları	-	-	33.241,00	23.888,00
İş Ortağı Çalışanları	-	-	31.061,00	25.969,00
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	3,60	2,50	1,70	2,203

Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	104,00	73,00	57,00	83,00
Ölümlü Kaza Sayısı	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam Tedarikçi Sayısı	8.758,00	12.993,00	1.772,00	1.874,00
Toplam Tedarik Bütçesi (milyon TL)	186,00	257,00	206,72	257,06
Yerel Tedarik Oranı (%)	56,00	44,00	52,00	52,00
Yerli İmalat Oranı (%)	17,00	9,00	5,90	8,67
Yerel Tedarik Bütçesi (milyon TL)	77,00	140,00	106,80	134,90
Denetimden Geçen Yerel Tedarikçi Sayısı	19,00	63,00	15,00	14,00
İnsan Hakları Taraması Yapılan Tedarikçi ve Yüklenici Sayısı	-	-	15,00	122,00
Çalışan Memnuniyeti (%)	57,00	57,00	-	59,00
Müşteri Memnuniyeti (%)	86,20	86,70	98,50	98,50
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	97,10	98,90	97,66	97,73
Koç Holding Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	4,90	5,40	39,34	37,80
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	13,67	7,84	8,35	12,56
Toplam Stajyer Sayısı	1.485	1.109	1.612,00	1.744,00
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı				
Mavi Yaka	2,6	2,5	2,6	2,7
Beyaz Yaka	3,8	4	4,7	4,6

Çalışan Demografisi	İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Genel Müdürlük		Toplam	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Toplam İşgücü (Sayı)												
Şirket Çalışanları	1.468	1.394	1.297	1.258	909	856	403	434	222	264	4.299	4.206
Kadın	84	83	78	78	42	46	23	31	76	92	303	330
Erkek	1.384	1.311	1.219	1.180	867	810	380	403	146	172	3.996	3.876
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı												
Belirsiz Süreli İş Akdi İle Çalışanlar												
Kadın (sayı-%)	84	83	78	78	42	46	23	31	76	92	303	330
	(% 6)	(% 6)	(% 6)	(% 6)	(% 5)	(% 5)	(% 6)	(% 7)	(% 34)	(% 35)	(% 7)	(% 8)
Erkek (sayı-%)	1.384	1.311	1.219	1.180	867	810	380	403	146	172	3.996	3.876
	(% 94)	(% 94)	(% 94)	(% 94)	(% 95)	(% 95)	(% 94)	(% 93)	(% 66)	(% 65)	(% 93)	(% 92)
Geçici İş Akdi İle Çalışanlar - Sayı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kategoriye Göre Çalışanlar												
Mavi Yakalı	1.214	1.144	1.101	1.053	775	717	329	356	49	49	3.468	3.319
Kadın (sayı-%)	36	38	36	36	24	24	11	17	18	16	125	131
	(% 3)	(% 3)	(% 3)	(% 3)	(% 3)	(% 3)	(% 3)	(% 5)	(% 37)	(% 33)	(% 4)	(% 4)
Erkek (sayı-%)	1.178	1.106	1.065	1.017	751	693	318	339	31	33	3.343	3.188
	(% 97)	(% 97)	(% 97)	(% 97)	(% 97)	(% 97)	(% 97)	(% 95)	(% 63)	(% 67)	(% 96)	(% 96)
Beyaz Yakalı	254	250	196	205	134	139	74	78	173	215	831	887
Kadın (sayı-%)	48	45	42	42	18	22	12	14	58	76	178	199
	(% 19)	(% 18)	(% 21)	(% 20)	(% 13)	(% 16)	(% 16)	(% 18)	(% 34)	(% 35)	(% 21)	(% 22)
Erkek (sayı-%)	206	205	154	163	116	117	62	64	115	139	653	688
	(% 81)	(% 82)	(% 79)	(% 80)	(% 87)	(% 84)	(% 84)	(% 82)	(% 66)	(% 65)	(% 79)	(% 78)
Eğitim Düzeyine Göre Çalışanlar (sayı-%)												
İlköğretim	82	66	81	69	51	42	26	21	10	9	250	207
	(% 6)	(% 5)	(% 6)	(% 6)	(% 5)	(% 5)	(% 6)	(% 5)	(% 5)	(% 4)	(% 6)	(% 5)
Lise	207	188	172	160	189	169	135	130	33	32	736	679
	(% 14)	(% 13)	(% 13)	(% 13)	(% 21)	(% 20)	(% 34)	(% 30)	(% 14)	(% 12)	(% 17)	(% 16)
Teknik Lise	552	511	473	458	342	324	120	124	8	8	1.495	1.425
	(% 38)	(% 37)	(% 37)	(% 36)	(% 38)	(% 38)	(% 30)	(% 29)	(% 4)	(% 3)	(% 35)	(% 34)
İzmit Rafinerisi												
İzmit Rafinerisi												
Kırıkkale Rafinerisi												
Batman Rafinerisi												
Genel Müdürlük												
Toplam												
2010	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
333	339	344	345	345	183	179	46	85	9	9	915	957
(% 23)	(% 24)	(% 26)	(% 27)	(% 27)	(% 20)	(% 21)	(% 11)	(% 20)	(% 4)	(% 3)	(% 21)	(% 23)

Üniversite	228 (%15)	226 (%16)	189 (%15)	192 (%15)	121 (%13)	115 (%13)	67 (%17)	66 (%15)	126 (%57)	145 (%55)	731 (%17)	744 (%18)
Yüksek Lisans	66 (%4)	65 (%5)	38 (%3)	34 (%3)	23 (%3)	28 (%3)	9 (%2)	6 (%1)	36 (%16)	61 (%23)	172 (%4)	194 (%4)
Yaş Gruplarına Göre Çalışanlar (sayı-%)												
30 yaş altı	403 (%28)	365 (%26)	426 (%33)	381 (%30)	344 (%38)	312 (%36)	76 (%19)	141 (%33)	94 (%23)	63 (%24)	1309 (%30)	1262 (%30)
30 - 50 yaş arası	901 (%61)	893 (%64)	784 (%60)	801 (%64)	498 (%55)	462 (%54)	272 (%67)	243 (%56)	247 (%61)	160 (%61)	2572 (%60)	2559 (%61)
50 yaş üstü	164 (%11)	137 (%10)	87 (%7)	76 (%6)	67 (%7)	83 (%10)	55 (%14)	48 (%11)	62 (%16)	41 (%15)	418 (%10)	385 (%9)
Üst Düzey Yöneticiler (sayı)	7	4	5	5	4	4	1	1	22	24	39	39
Cinsiyete Göre												
Kadın	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Erkek	6	4	5	5	4	4	1	1	22	24	38	38
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 - 50 yaş arası	3	1	3	0	0	0	0	0	9	13	16	18
50 yaş üstü	4	3	2	1	3	4	0	0	0	12	23	21
Orta Düzey Yöneticiler (sayı)	29	28	26	19	13	12	9	9	17	0	0	0
Cinsiyete Göre												
Kadın	4	4	3	2	1	1	0	0	4	7	12	14
Erkek	25	24	23	17	12	11	9	9	13	16	82	77
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 - 50 yaş arası	17	15	14	10	5	4	7	7	10	17	53	53
50 yaş üstü	12	13	12	9	8	8	2	2	7	6	41	38
İşe Alınan Çalışanlar (sayı-%)	154	35	155	33	72	15	13	84	24	19	418	186
Cinsiyete Göre												
Kadın	11 (%7)	10 (%29)	11 (%7)	7 (%21)	4 (%6)	6 (%40)	3 (%23)	13 (%16)	13 (%54)	6 (%32)	42 (%10)	42 (%23)
Erkek	143 (%93)	25 (%71)	144 (%93)	26 (%79)	68 (%94)	9 (%60)	10 (%77)	71 (%84)	11 (%46)	13 (%68)	376 (%90)	144 (%77)
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	147 (%95)	33 (%94)	140 (%90)	30 (%91)	71 (%99)	13 (%87)	10 (%77)	76 (%90)	23 (%96)	16 (%84)	391 (%94)	168 (%90)

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
Performans Göstergeleri				
1.1	Yönetim Kurulu Başkanın Mesajı	2-3		Tam
	Genel Müdür Mesajı	4-5		Tam
1.2	Yönetim Kurulu Başkanın Mesajı	2-3		Tam
	Genel Müdür Mesajı	4-5		
2.1	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		
	İletişim	46		Tam
2.2	Kurumsal İnternet Sitesi		www.ürünler>ürün bilgileri	Tam
2.3	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
2.4	İletişim	46		Tam
2.5	Rakamlarla Tüpraş	6-11	Tüpraş tedarik ve ihracat operasyonları dışında tüm operasyonlarını Türkiye’de gerçekleştirmektedir.	Tam
2.6	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
2.7	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	2		Tam
2.8	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
	Performans Verileri	40-42		Tam
2.9	Kurumsal İnternet Sitesi		www.Yatırımcı İlişkileri>Özel Durum Açıklamaları	Tam
2.10	Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller	38-39		Tam
3.1	Rapor Hakkında	1		Tam
3.2	Rapor Hakkında	1		Tam
3.3	Rapor Hakkında	1		Tam
3.4	İletişim	46		Tam
3.5	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		Tam
3.6	Rapor Hakkında	1		Tam
3.7	Rapor Hakkında	1		Tam
3.8	Rapor Hakkında	1		Tam
3.9	Rapor Hakkında	1		Tam
3.10	Rapor Hakkında	1		Tam
3.11	Rapor Hakkında	1		Tam
3.12	GRI İndeksi	46-52		Tam
3.13	Yasal Uyarı	46		Tam
4.1	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	99-102		Tam
4.2	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	99		Tam
4.3	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	26-29; 35; 99		Tam
4.4	Paydaş Katılımı	36-37		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	97		
4.5	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar	29		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	101		
4.6	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	96-97		Tam
4.7	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	99-100		Tam
4.8	İş Devamlılığı	15		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	97-98		Tam
4.9	İş Devamlılığı	15		Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	97-98; 103-105		

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
Performans Göstergeleri				
4.10	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	99-102		Tam
4.11	İş Devamlılığı	15		Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	97-98; 103-105		
4.12	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	97-98; 103-105		Tam
4.13	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		Tam
4.14	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		Tam
4.15	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		Tam
4.16	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi	34-37		Tam
4.17	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi		www: Yatırımcı İlişkileri>Kurumsal Yönetim>Genel Kurul Bilgileri	Tam

Yönetmelik Yaklaşım

DMA EC	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
	Ekonomik Bakış	12-17		
	Toplumsal Bakış	30-34		
	Performans Verileri	40-42		
DMA EN	Ar-Ge Çalışmaları	17		Tam
	Çevreye Bakış	18-23		
	Performans Verileri	40-42		
DMA LA	İnsana Bakış	24-29		Tam
	Performans Verileri	40-42		
DMA HR	İnsan Hakları	25-26		Tam
	İnsana Bakış	24-29		
	Toplumsal Bakış	30-34		
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
	Performans Verileri	40-42		
DMA SO	Toplumsal Bakış	30-34		Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
DMA PR	Müşteri Memnuniyeti	15		Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
	Kurumsal İnternet Sitesi		www: Yatırımcı İlişkileri>Kurumsal Yönetim>Genel Kurul Bilgileri	

GRI Göstergesi Bulunduğu Bölüm Sayfa No Açıklama Raporlama Derecesi

Performans Göstergeleri

EC1	Sivil Toplum Kuruluşları	30-34		Kısmi
	Performans Verileri	40-42		
EC2	Enerji ve İklim Değişikliği	19-20		Kısmi
EC3	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar	29		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	124		
EC4	Enerji Verimliliği Projeleri	20		Tam
	Tüpraş Faaliyet Raporu 2011	156		
EC5	Performans Verileri	40-42	Tüpraş eşit işe eşit ücret ödeme ilkesini benimsediğinden cinsiyet bazında ücret farklılığı ölçülenmemektedir. Bu nedenle, giriş düzeyi ücretlerin asgari ücrete onayı çalışan kategorisi bazında hesaplanmıştır.	Tam
EC6	Ekonomik Etki Alanı	16		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EC7	Ekonomik Etki Alanı	16		Kısmi
EC8	Toplumsal Bakış	30-34		Tam
EC9	Ar-Ge Çalışmaları	17		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN1	Performans Verileri	40-42		Tam
EN2	Rakamlarla Tüpraş	6-11		Tam
	Su Yönetimi	21		
EN3	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN4	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN5	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN6	Ar-Ge Çalışmaları	17		Kısmi
EN7	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN8	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN9	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
EN10	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
Performans Göstergeleri				
EN11	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
EN12	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
EB13	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
	Ağaçlandırma Çalışmaları	22-23		
EN14	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
EN18	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN20	Çevreye Bakış	18-23		Kısmi
EN21	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN22	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
EN25	Çevre Koruma ve Biyoçeşitlilik	21		Tam
EN26	Ar-Ge Çalışmaları	17		Kısmi
EN27			Tüpraş'ın paketlenerek satılan ürünü bulunmamaktadır.	Tam
EB29	Demiryolu Lojistiğiyle Daha Çevreci Dağıtım	20		Tam
EB30	Çevreye Bakış	18-23		Tam
	Performans Verileri	40-42		
LA1	İnsana Bakış	24-29	Tüpraş yarı zamanlı ya da mevsimsel çalışan istihdam etmemektedir.	Tam
	Performans Verileri	40-42		
LA2	Performans Verileri	40-42		Tam
LA3			Tüpraş geçici ya da yarı zamanlı çalışan istihdam etmemektedir.	Tam
LA4	İnsan Hakları	25-26		Tam
	Performans Verileri	40-42		
LA5			Şirket operasyonları, çalışma koşulları ve çalışma yerleri hakkında muhtemel değişiklikler, yasalarda belirtilen minimum ihbar sürelerine uygun olarak uygulama öncesinde çalışanlara bildirilmektedir. Bu süreler çalışan kıdemine göre değişiklik gösterebilmektedir. Toplu sözleşmeler, kapsam dahilinde bulunan çalışanlar için ilgili minimum ihbar sürelerini düzenlemektedir.	Tam

GRI Göstergesi Bulunduğu Bölüm

Sayfa No

Açıklama

Raporlama
DerecesiPerformans
Göstergeleri

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
LA6			Tüm rafinerilerde kurulmuş olan İş Sağlığı ve Güvenliği Komiteleri, iş sağlığı ve emniyeti uzmanları, yönetim ve çalışan temsilcilerinden oluşmaktadır. Seçimle belirlenen sendika ve çalışan temsilcileri aracılığıyla, iş sağlığı ve emniyeti tedbirleri ve elde edilen performansın takibinin yanında çalışan öneri ve beklentilerinin Komite tarafından elde alınması sağlanmaktadır.	Tam
LA7	İş Sağlığı ve Güvenliği	26-27		Tam
	Performans Verileri	40-42		
LA8	Çalışan Sağlığı	27		Tam
	Çalışanlara Sağlanan Olanaklar	29		
LA10	Performans ve Kariyer Yönetimi	27-28		Tam
	Performans Verileri	40-42		
LA11	Performans ve Kariyer Yönetimi	27-28		Tam
LA12	Performans ve Kariyer Yönetimi	27-28		Tam
LA13	Performans Verileri	40-42		Tam
LA14			Tüpraş'ın eşit işe eşit ücret ilkesini benimsiyor olması cinsiyet temelli ücretlendirme uygulamalarının önüne geçmektedir. Aynı görevi gerçekleştirdikleri sürece tüm erkek ve kadın çalışanlar aynı baz maaşla ücretlendirilmektedir. Çalışan maaşları performans primleri, mesai ücretleri ve benzer yan ödemeler çerçevesinde değişiklik gösterebilmektedir.	Tam
LA15	Performans Verileri	40-42		Tam
HR2	İnsan Hakları	25-26		Tam
	Risk Yönetimi ve İç Denetim	35		
	Performans Verileri	40-42		Tam
HR4			Raporlama döneminde, şirket yönetimine formel mekanizmalar aracılığıyla ayrımcılıkla ilgili üç şikayet iletilmiştir. Tüm vakalar, kurumsal prosedürler takip edilerek ciddiyetle tetkik edilmiştir. Bu soruşturmanın sonucunda, hiçbir vakanın daha ileri tedbir alınmasına yönelik temelinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Tüm ilgili taraflar ve basın soruşturma süreci ve elde edilen sonuçlar hakkında bilgilendirilerek şikayetler karşılıklı uzlaşmayla sonuçlanmıştır.	Tam

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
Performans Göstergeleri				
HR5			Tüm Tüpraş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı güvence altında bulunmaktadır. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu hakların uygulanmasının belirgin bir risk altında bulunması ya da ihlali durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR6			Tüpraş çocuk işçi istihdam etmemektedir. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR7			Tüpraş zorla ya da zorunlu çalıştırma uygulamaları gerçekleştirmemektedir. İş ortaklarının da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	Tam
HR8	Güvenlik ve İnsan Hakları	28		Tam
HR11			Raporlama döneminde, şirket yönetimine formel mekanizmalar aracılığıyla ayrımcılıkla ilgili üç şikayet iletilmiştir. Tüm vakalar, kurumsal prosedürler takip edilerek ciddiyetle tetkik edilmiştir. Bu soruşturmanın sonucunda, hiçbir vakanın daha ileri tedbir alınmasına yönelik temelinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Tüm ilgili taraflar ve basın soruşturma süreci ve elde edilen sonuçlar hakkında bilgilendirilerek şikayetler karşılıklı uzlaşmayla sonuçlanmıştır.	Tam
SO1	Toplumsal Bakış	30-34		Tam
SO2			Satın alma ve ihale süreçleriyle ilgili tüm iş birimleri yılda iki kez yolsuzluğa karşı denetimden geçmektedir.	Tam
SO4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
SO5			Tüpraş faaliyet konusuyla ilgili alanlarda bilgi alışverişi çerçevesinde resmi kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmakta; kurumsal ya da sektörel organizasyonların üyesi olarak işbirliği faaliyetlerine davet üzerine katılmaktadır. Ancak Tüpraş şirket çıkarına yönelik olarak lobicilik faaliyetleri yürütmemekte; bu faaliyetleri yürüten kişi ya da gruplara destek vermemektedir.	Tam

GRI Göstergesi Bulunduğu Bölüm
Performans
Göstergeleri

Sayfa No Açıklama

Raporlama
Derecesi

GRI Göstergesi	Bulunduğu Bölüm	Sayfa No	Açıklama	Raporlama Derecesi
SO6			Tüpraş doğrudan ya da dolaylı olarak hiçbir politik partiyi, hareket ya da girişimi desteklememekte; hiçbir politik görüş ya da amacı benimsememekte; dolayısıyla hiçbir politik görüş ya da pozisyon beyan etmemektedir.	Tam
SO7			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR1			REACH ve yere düzenlemeler uyarınca tüm ürünler ve hammadde olarak kullanılan kimyasal maddeler sağlık ve güvenlik etkilerinin de dahil olduğu analiz çalışmalarına tabi tutularak, gerekli koşullara uygun olarak etiketlenilmektedir. Güvenlik Bilgi Formu olarak adlandırılan ürün etiketleri, ürünlerin sağlık ve emniyet üzerine muhtemel etkilerini ve bu etkilere yönelik alınması gereken tedbirleri içermektedir.	Tam
PR2			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR3			Tüm Tüpraş ürünleri yasal düzenlemelere uygun olarak etiketlenilmektedir.	Tam
PR4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR5	Müşteri Memnuniyeti	15		Tam
PR7			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR8			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kurumsal Sorumluluk Raporu Hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi iletmek için:

Seval Kızılcan
Kurumsal İletişim Müdürü
kurumsal.iletisim@tupras.com.tr

İletişim:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Genel Müdürlüğü
Körfez 41790 Kocaeli
T: 0262 316 30 00
F: 0262 316 30 10-11
www.tupras.com.tr

Raporlama Danışmanı:

www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

Karbon, www.karbonltd.com

GRI Uygulama Seviyesi Kontrol Beyanı

GRI, TÜPRAŞ - TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. tarafından yayınlanan ve GRI Raporlama Hizmetleri'ne sunulan "Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Raporu 2010-2011" B Uygulama Seviyesi'nin gereklerini karşıladığı sonucuna varmıştır.

GRI Uygulama Seviyeleri, sunulan raporlarda G3.1 İlkelerinin ne ölçüde kullanıldığı hususunda bilgi verir. Kontrol, Uygulama Seviyesi için talep edilen çeşit ve sayıda açıklamanın raporda yer aldığını ve GRI İçerik Endeksi'nin ilgili açıklamaları GRI G3.1 İlkeleri'nde tarif edildiği şekilde sunduğunu teyit eder.

Uygulama Seviyeleri raporu hazırlayan kurumun sürdürülebilirlik performansı veya raporda sunulan bilginin kalitesi hakkında bir görüş içermez.

Amsterdam, 2 May 2013

Nelmara Arbex
Genel Müdür Yardımcısı
Global Reporting Initiative

Network bazlı bir organizasyon olan Global Reporting Initiative (GRI), dünyanın en yaygın kullanılan sürdürülebilirlik raporlaması çerçevesinin gelişmesine öncülük etmiş olup raporlama çerçevesinin sürekli gelişimi ve dünya çapında yaygınlaşması adına çalışmaktadır. GRI Raporlama Çerçevesi kurumların ekonomik, çevresel ve sosyal performanslarını ölçmede ve raporlamada kullanabilecekleri ilke ve göstergeleri belirlemektedir. www.globalreporting.org

Çekince: İlgili sürdürülebilirlik raporlamasının dış linkler (işitsel-görsel malzemeler de dahil olmak üzere) içerdiği durumlarda, iş bu Beyan, Kontrol'ün gerçekleştirildiği 26 Nisan 2013 tarihinde GRI'ya sunulmuş bulunan malzemeyi kapsar. GRI'n Beyanı, ilgili raporda takiben yapılacak olan herhangi bir değişikliği kapsamaz.

Yasal Uyarı

Kurumsal Sorumluluk Raporu (Rapor), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler Tüpraş tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler Tüpraş hisselerinin satımına ait herhangi bir teklifi ya da teklifin bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak Tüpraş bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, Tüpraş veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

Dipnotlar

1. Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr
2. Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr
3. 2011 yılında oluşan artış, bakım ve kapasite kullanımındaki artış ve hesaplama dahil edilen müteahhit skorlarındaki artıştan kaynaklanmaktadır.

